

# Máriina

ROČNÍK XXXIV.  
číslo 2/2024  
ISSN 1338-1490

# doba

MARANA THA  
Prid', Pane Ježišu!





## MÁRIINA DOBA

Časopis pre podporu špirituality  
Mariánskeho kňazského hnutia

Ročník XXXIII. Číslo: 2/2024

ISSN 1338-1490

IČO: 30 778 433

### Adresa hnutia:

MKH, Jašíkova 20, 821 03 Bratislava

www.msm-mmp.org

www.mkh.sk

Registračné číslo: EV 3461/09

Pre vnútornú potrebu!

Číslo účtu: SK570900000000011468936

### Výkonný redaktor:

Alžbeta Vojtková

### Redakčná rada:

ThDr. Amantius Akimjak, OFS

ThLic. Peter Petrek

RNDr. P. Humbert Virdzek, OP

Mgr. Marian Vojtko

Vsdp. Pavol Majzel

Ing. Mgr. Dušan Monček

Don. Jozef Gánovský, SDB

P. Ján Kapistránsky Lázový OFM

### Cirkevný cenzor:

Vdp. Mgr. Jozef Bicák

### Cirkevné schválenie:

S povolením Arcibiskupského úradu

v Bratislave zo dňa 8. augusta 2016

Prot. N. 3290/2016

Toto schválenie však nie je definitívnym úsudkom ani zárukou hodnovernosti ohľadom spôsobu prijatia „posolstiev“ otcom Stefanom Gobbim alebo iných osôb vo forme mystického javu „vnútornej inšpirácie“ alebo „vnútornej reči“.

### Vydáva a distribuuje:

Združenie Máriina doba

Jašíkova 20

821 03 Bratislava

Tlač: Tlačiareň MERKUR, s. r.o., Dolný Ohaj 128

Dátum vydania periodickej tlače: Marec 2024

2. štvrťrok

Časopis vychádza 4-krát do roka,  
úhrada nákladov na vydanie je 1,50 € za kus,  
ročné predplatné 6,- €

- Nové objednávky poštou,  
e-mailom: mkh.zdruzeniemd@gmail.com  
alebo na poštovej poukážke.
- Obnova objednávok raz ročne. Zaevidovaní  
objednávatelia nech vždy uvádzajú svoje  
číslo adresy - pri platbe cez banku ako VS.
- Ak ste v núdzi, môžete si časopis objednať  
aj za nižší príspevok prípadne bez neho  
(1 kus pre svoju potrebu).
- Ak pošlete príspevok vyšší, budeme to  
považovať za podporu apoštolátu prostredníctvom nášho časopisu.
- Nakoľko sme v prvom rade hnutie a nie  
vydavateľstvo, pracujeme v skromných pod-  
mienkach a sme odkázaní na Vašu pomoc v  
tom, že si každý sám eviduje svoje podližnosti  
a včas ich vyrovná.



## Triumf môjho Nepoškvrneného Srdca

„Vývolila som si ťa a pripravila pre  
víťazstvo svojho Nepoškvrneného  
Srdca vo svete a toto sú roky, keď  
svoj plán uskutočním. Sami Boží  
anjeli budú žasnúť; svätí v nebi  
sa budú radovať; veľkú radosť a  
útechu budú mať všetci dobrí na zemi.

Milosrdenstvo a spásu dosiahne veľký počet mojich  
zblúdilych detí; satan a jeho mnohí prívrženci budú  
prísne a definitívne odsúdení. V tom istom okamihu,  
keď bude satan tróniť ako pán sveta, a bude sa  
domnievať, že má isté víťazstvo, ja sama mu vyrvem  
korisť z rúk. Naraz bude stáť s prázdnyimi rukami  
a nakoniec pripadne víťazstvo len môjmu Synovi a  
mne; toto bude triumf môjho Nepoškvrneného Srdca  
vo svete.“

(19. decembra 1973)



## V Máriinej viere vidíme, ako otvárať svoje srdce

(Homília pápeža Františka pri prležitosti mariánskej vigílie.)

Drahí bratia a sestry! Počas vigílie sviatku Ružencovej Panny Márie sme si, sprevádzaní Máriou, znova priblížili základné momenty Ježišovho života. Myslíu i srdcom sme sa ocitli v dňoch naplnenia Kristovho poslania vo svete. **Zmŕtvychvstanie** ako znamenie najpodstatnejšej Otcovej lásky, ktorá všetko privádza k životu a ako anticípacia našej budúcnosti. **Nanebovstúpenie** ako zdieľanie Otcovej slávy, v ktorej má i naše človečenstvo privilegované miesto. **Turíce** ako výraz poslania, ktoré má Cirkev v dejinách až do konca časov pod vedením Ducha Svätého. V ostatných dvoch tajomstvách sme rozjímali o Panne Márii v **nebeskej sláve**, o tej, ktorá je od prvých storočí vzývaná ako Matka milosrdenstva.

Modlitba ruženca je z mnohých aspektov ako syntéza dejín Božieho milosrdenstva, ktoré sa pretvárajú v dejiny spásy pre tých, ktorí sa nechajú utvárať milosťou. Tajomstvá, ktoré pred nami vystupujú, sú konkrétne gestá, ktoré rozvíjajú Božie konanie vo vzťahu k nám. Modlitbou a rozjímaním o živote Ježiša Krista znova nazeráme jeho milosrdnú tvár, ktorá ide všetkým v ústrety v rôznych životných potrebách. Mária nás na tejto ceste sprevádza, ukazuje na Syna, ktorý vyžaruje Otcovo milosrdenstvo. Ona je *Hodegetria*, Matka, ktorá sprevádza na ceste, ktorou sme povolani sa uberať, aby sme boli pravými Ježišovými učeníkmi. V každom ružencovom tajomstve vnímame jej blízkosť a rozjímame o Nej ako o prvej učeníčke jej Syna, ktorá plní Otcovu vôľu.

Modlitba ruženca nás nevzdaluje od životných starostí, naopak, žiada od nás, aby sme sa vteliili do dejín všetkých dní a vedeli tak chápať znamenie Kristovej prítomnosti medzi nami. Vždy, keď rozjímame nad nejakým momentom, nejakým tajomstvom Ježišovho života, aby sme Ho prijali a nasledovali. Objavujeme cestu, ktorá nás privádza k nasledovaniu Krista v službe bratom. Prijatím a asimiláciou niektorých príznačných bodov Ježišovho života sa zúčastňujeme jeho evanjelizačného dieľa, aby vo svete rástlo a šíri sa Božie

kráľovstvo. Sme učeníkmi, ale aj misionármi a nositeľmi Krista tam, kde chce, aby sme boli prítomní. Nemáme preto uzatvárať v sebe dar jeho prítomnosti. Sme naopak povolaní zdieľať so všetkými jeho lásku, jeho jemnosť, jeho dobrotu a milosrdenstvo. Radosť z tohoto zdieľania sa nezastaví pred ničím, pretože prináša zvesť oslobodenia a spásy.

Mária nám umožňuje chápať, čo znamená byť Kristovými učeníkmi. Ona bola od vekov určená byť Matkou, naučila sa, ako sa stávať učeníčkou. Jej prvým činom bolo zaujatie postoja *načúvania* Bohu. Bola poslušná anjelovmu zvestovaniu a otvorila svoje srdce, aby prijala tajomstvo božského materstva. Nasledovala Ježiša naslúchaním všetkému, čo povedal, všetko uchovávala vo svojom srdci a stala sa živou pamäťou znamení, ktoré vykonal Syn Boží, aby v nás vzbudil vieru.

Nestačí však len načúvať. to je zaiste prvý krok, ale naslúchanie musí byť prenesené do konkrétnych skutkov. Učeník totiž dáva svoj život do služby evanjeliu. Preto sa Panna Mária okamžite vydala za Alžbetou, aby jej pomáhala počas jej tehotenstva. V Betleheme

porodila Božieho Syna, v Káne sa postarala o mladých manželov, na Golgote neustúpila pred bolesťou, ale zostala pod Ježišovým krížom a z jeho vôle sa stala Matkou Cirkvi, po zmŕtvychvstaní povzbudzovala apoštolov zhromaždených vo večeradle v očakávaní Ducha Svätého, ktorý ich pretvoril v odvážnych svedkov evanjelia. Mária celým svojím životom uskutočňovala to, čo má konať Cirkev na Kristovu trvalú pamiatku. V Máriinej viere vidíme, ako otvárať svoje srdce, aby sme boli poslušní Bohu, v jej sebazaprení objavujeme, ako máme byť pozorní k potrebám iných, v jej slzách nachádzame silu, ako potešovať tých, ktorí prežívajú bolesť. V každom z týchto momentov vyjadruje Mária bohatstvo božského milosrdenstva, ktoré ide v ústrety každému v každodenných potrebách. Prosme v tento večer našu nežnú nebeskú Matku najstaršou modlitbou, ktorou sa ňu obracajú kresťania najmä vo chvíli ťažkostí a mučeníctva. Prosme Ju v istote, že nám pomôže svojím materským milosrdenstvom, aby Ona, „slávna a požehnaná“, bola ochranou, pomocou a požehnaním v každom dni nášho života: „*Pod tvoju ochranu sa utiekame, svätá Božia rodička. Neodvracaj sa od našich prosieb, ale pomôž nám v núdzi a z každého nebezpečenstva nás vyslovod, ty Panna slávna a požehnaná.*“ (zVR)

### Fatima nám prišla v ústrety

Ako sme už v predchádzajúcom čísle uverejnili, v sobotu 2. septembra 2023 bola v obci Koclířov u Svitav inaugurovaná Capelinha – replika fatimskej kaplnky Zjavení, určená pre krajiny strednej a východnej Európy.

Homíliu predniesol pápežský nuncius Mons. Jude Thaddeus Okolo. Po privítaní prítomných a krátkom úvode pokračoval:

„Dnes pri tomto našom slávnostnom stretnutí sa s vami chcem podeliť o tri body: po prvé o Márii ako najvyššej pocte nášho rodu; po druhé o Márii ako našej Matke; po tretie o prosbách našej Matky Márie vo Fatime.

»**Si najvyššou poctou nášho rodu.**« (porovn. Jdt 15, 9-10) Prorocky a prispôbením môžeme tieto slová vzťahovať na Máriu.

Cirkev od najstarších čias vždy oslavovala a uctievala Pannu Máriu ako „najvyššiu poctu nášho rodu“. Katolícka cirkev verí a učí, že sama Mária bola počatá nepoškvrnene, to jest bez poškvrny prvotného hriechu. Mária bola vo svojej podstate uchránená všetkého, čo súvisí s hriechom. Stalo sa tak vďaka zásluhám Ježišovej spásnej smrti a vzkriesenia. Bolo nanajvyššie vhodné,



aby tá, ktorá sa mala stať matkou Božieho Syna bola uchránená skazenosti, ktorú na svet priniesol hriech.

Bez hriechu mala hlbokú dôveru v Ježišovo poslanie. Hovorí nám: Urobte všetko, čo vám povie, pretože sa nenechala pozdržať váhavosťou, ktorá prichádza s hriechom a vinou. Nepoškrvnene počatá je jedinečne požehnaná Bohom a je postavená do pozície vodcovského svetla pre svet, ktorý hľadá spravodlivosť, mier a bezpečie.

Ak modelujeme svoj život podľa Márie, svätice, najväčšej pocty ľudstva, naša viera porastie v dôvere; naša láska sa rozšíri do služby a naše srdce sa naplní súcitom a milosrdenstvom.

**»Pri Ježišom kríži stáli jeho matka, sestra jeho matky, Mária Kleofášova a Mária Magdaléna. Keď Ježiš uvidel svoju matku a vedľa nej učeníka, ktorého miloval, povedal matke: Žena, hľa, tvoj syn, a učeníkovi: Hľa, tvoja matka. A od tej chvíle si ju ten učeník zobral k sebe.« (Jn 19, 25-27)**

Všimnime si pozornosť, akú Kristus venoval svojej drahej Matke. Videl ju zblízka, poznal jej starosti a trápenia a videl tam Jána stáť nablízku a tak nadviazal nový vzťah medzi milovanou Matkou a milovaným učeníkom. V tej poslednej hodine myslel na nás a na svoju Matku. Týmto činom Ježiš nežne zaopatril svoju Matku pri svojej smrti. Jeho starosť nebola o seba samého, ani o jej trápenie. Mal starosť o tých, ktorých miloval. Chcel byť príkladom pre nás všetkých.

Že zvolil Jána, to bola veľká pocta a uznanie, svedčila o Jánovej добрote, rozvážnosti a vernosti. Pre Jána to bola aj veľká zodpovednosť, ktorú ochotne prijal a priniesol si ju domov. Navyše nám Ježiš skrze učeníka Jána dal svoju Matku, aby bola Matkou celého ľudstva. Umierajúci Ježiš nás zveril do jej starostlivosti a uistil nás, že keď budeme nasledovať jej cestu a počúvať jej múdrosť, nemôžeme tým urobiť nič zlé. Jej materstvo zahŕňa celý Boží ľud a je naším dokonalým vzorom.

Keď uvažujeme o úlohe Panny Márie v Kristovom tajomstve, mali by sme premýšľať o jej úlohe v tajomstve Cirkvi. Vieme, že Panna Mária je Matkou Ježiša Krista, a teda i Matkou Božou. Je však tiež Matkou Cirkvi, ktorá je Kristovým telom. Preto je Máriino poslanie

celkom neoddeliteľné od poslania Cirkvi. Pre nás katolíkov je jasné, že Máriina úloha Matky celého ľudstva nijako neznižuje význam Krista ako Božieho Syna. Naopak, jej úloha Matky nám môže len pomôcť pochopiť Kristovu úlohu. To vysvetľuje, prečo sa Kristus rozhodol podeliť sa o ňu s nami.

**Keď Panna Mária prišla do Fatimy, vyzývala nás k obráteniu srdca, k pokániu z hriechov a k väčšej oddanosti modlitbe, najmä prostredníctvom každodennej modlitby svätého ruženca.**

Panna Mária prišla do Fatimy, aby nás varovala pred škodami, ktoré si spôsobíme svojimi hriechami: vojny, hladomory, pohromy, prenasledovanie Cirkvi a strata mnohých duší v pekle. A že Svätý Otec bude veľmi trpieť.

Jednoducho nás požiadala, aby sme sa modlili a prinášali obety. Lucia raz vysvetlila, že nemusíme hľadať ďalšie obety. Stačí, keď ako obeť ponúkneme prácu a každodenné výzvy. Ak prijmeťme ťažkosti každého dňa, môžeme ich obetovať Bohu v spojení s Kristovou obetou.

Panna Mária k nám vo Fatime prišla vo všetkej prostote; prijmime ju s rovnakou prostotou, láskou a úprimnosťou.

Fatima je bezpochyby najprorockejším z novodobých zjavení. Je to jedno z hlavných a najvýznamnejších zjavení Panny Márie, keď sa zjavila trom pastierskym deťom: Hyacinte, Františkovi a Lucii.

Počas zjavení Mária deťom povedala, aby sa každý deň modlili ruženec, ktorý priniesie svetu mier a koniec vojny. Požiadala ich, aby sa modlili za obrátenie Ruska, konali pokánie a šírili úctu k jej Neпоškvrnenému Srdcu.

Fatimské poslanstvo má zásadný teologický rozmer, pripomína niektoré ústredné pravdy a pobožnosti katolíckej viery: Najsvätejšiu Trojicu, Eucharistiu, pokánie, ruženec a obety za obrátenie hriešnikov.

Mária deťom zjavila aj niektoré tajomstvá a požiadala, aby Svätý Otec v spojení so všetkými biskupmi sveta zasvätil celý svet jej Neпоškvrnenému Srdcu. Sestra Lucia osobne potvrdila, že tento slávnostný a univerzálny akt zasvätenia zodpovedá žiadosti Panny Márie („Sim, está feita, tal como Nossa Senhora a pedi, desde o dia 25 de Marco de 1984“: „Áno, stalo sa tak, ako Panna Mária žiadala, 25. marca 1984“: list Lucie z 8. novembra 1989)

**Považujeme našu najsvätejšiu Matku za novú Matku všetkých ľudí, žijúcich v poriadku milosti a v adopcii. Ona je našou Matkou a Kráľovnou v novej Božej rodine. Ak chceme byť členmi tohoto nového kráľovstva milosti, musíme našu novú Matku prijať s láskou.**

Ján prijal Pannu Máriu do svojho života a staral sa o ňu. Materská starosť Panny Márie o Jána mu umožnila dosiahnuť vysoký stupeň svätosti v láske k Bohu.

I my, rovnako ako apoštol Ján, musíme prijať Pannu Máriu do svojich domovov, do svojich srdc. Musíme ju ukázať tam, kde pracujeme, musíme ju predstaviť svojim priateľom a musíme ju prijať za svoju. Ona nás na oplátku objíma a ukáže nám na svojho božského Syna a poradí nám: „Čokoľvek vám povie, urobte.“ Ak to budeme robiť, Kristus bude v našich životoch konať zázraky. Nech nás Kristus žehná a posväcuje nás a je medzi nami vždy, teraz i naveky. Amen.“ (Svätlo)

Fr. Štěpán M. Filip OP

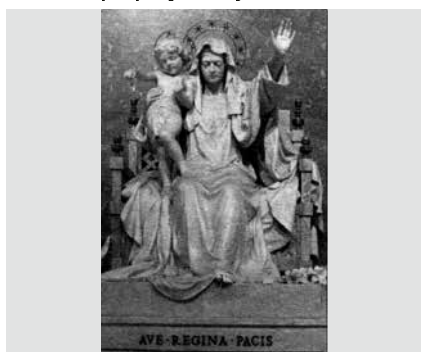
## Prozreteľnosť pripravuje Fatimu

Už mariánsky ráz dejín Portugalska dávno dopredu možno považovať za nepriamu prozreteľnostnú prípravu na zjavenie Matky Božej vo Fatime v roku 1917. Okrem toho môžeme sledovať prípravu, ktorú možno nazvať priamou. Ako fatimské zjavenia obsahujú pro-roctvá, ktoré sa potom vyplnili, tak i ono samo bolo najprv predmetom predchádzajúcich pro-roctiev.

### Vloženie invokácie do loreťanských litánií

Ak máme krátko prebrať niečo z toho, čo Fatimu pripravovalo, môžeme najprv spomenúť to, čo zjavenie Panny Márie predchádzalo bezprostredne: Pápež Benedikt XV. uprostred prvej svetovej vojny, „Veľkej vojny“, ktorá zabíjala a ničila toľko ľudí, miest a obcí,

viackrát sa usiloval o mier, ale jeho výzvam neboli vládcovia tohto sveta – s výnimkou rakúskeho cisára, bl. Karola – naklonení. Takto odmietnutý a nevypočutý sa pápež obrátil o pomoc k nebu: dňa 5. mája 1917 vzýval Matku Božiu o mier a zariadil, aby sa do lo-retánskych litánií vložila prosba: *Regina pacis, ora pro nobis!* (Kráľovna mieru, oroduj za nás!) Dodnes toto pripomína socha Panny Márie, kráľovnej mieru, ktorú tento pápež nechal umiestniť do baziliky Santa Maria Maggiore v Ríme. A Panna Mária hneď odpovedala: o osem dní nato, dňa 13. mája 1917, sa po prvý raz zjavila vo Fatime.



#### Nádeje sv. Pia X. v roku 1904

Ak postupujeme časovo späť, treba sa zastaviť pri roku 1904, keď pápež Pius X. dňa 2. februára pri príležitosti 50 výročia vyhlásenia dogmy o Nepoškvrnenom počatí Panny Márie vydáva svoju encykliku *Ad diem illum* a potom pri roku 1854, teda pri roku samotného vyhlásenia dogmy bl. pápežom Piom IX. Blahoslavený Pius IX. vkladal do tohoto dogmatického vyhlásenia veľké nádeje vzhľadom na obnovu Cirkvi a sveta. Zdá sa, akoby sa tieto nádeje nesplnili. Svätý Pius X. na tieto námietky vo svojej encyklike reaguje a na základe mnohého dobra udeleného Cirkvi v uplynulých päťdesiatich rokoch – okrem iného uvádza zjavenie Panny Márie v Lurdoch – poukazuje na to, že to nie je pravda. Napokon na záver vyjadruje nádej, že sa blíži hodina Máriinho víťazstva nad diablom. Ako by bolo možné nevidieť vo fatimskom zjavení, ku ktorému došlo o tridsať rokov neskôr, určité splnenie tejto nádeje?

#### Kráľovná Mafalda a jej duchovná dcéra Fatima-Oureana

Napokon sa musíme vrátiť o celé

storočia späť, do XIV. a XV. storočia, respektíve až do XII. storočia. Oba návraty späť sú spojené so savojským rodom, ktorý sa v XIX. stane vládnúcim kráľovským rodom v Taliansku (ale za cenu zradu svojho tradičného úzkeho spojenia s Katolíckou cirkvou, ktorá podľa proroctva svätého Jána Boska viedla k tomu, že savojský rod v štvrtej generácii o taliansky kráľovský trón prišiel).

Udalosti XII. storočia vysvetľujú pôvod mena miesta budúceho zjavenia Panny Márie. V tomto dávnom príbehu sa skutočnosti historicky doložené miešajú s legendami. Ale moderná historická veda, menej pozitivistická než v minulých dobách uznáva, že legendy nemusia byť nutne len niečím celkom vybájeným, ale že svojím spôsobom tiež podávajú niečo z historickej pravdy. Legenda teda hovorí, že Don Goncalo Hermigues, statočný vojvoda prvého portugalského kráľa Alfonza I., ktorý bol pre svoje úspechy v boji s moslimami nazývaný *Matamoros* („Zabiják Maurov“), zajaľ spolu s ostatnými moslimskými zajatcami Fatimu, dcéru veliteľa. Jej krása ho okúzliť natolko, že si ju túžil zobrať za ženu. Kráľ to povolil pod podmienkou, že to Fatima bude chcieť a že sa nechá pokrstiť, s čím ona súhlasila. Kresťanskej výchovy dievčiny sa ujala samotná kráľovná Mafalda (asi 1125-1157), dcéra savojského kniežata Amadea III. Krížiaka, s ktorou sa Alfonz I. oženil v roku 1145 alebo 1146.

Tradícia hovorí, že táto zbožná kráľovná túžila postaviť chrám ku cti Matky Božej. Povolala preto k sebe opáta z cisterciánskeho opátstva Acobaca a odovzdala mu tajne svoje šperky, ktoré si priviezla zo Savojska: žiadala ho, aby ich výhodne predal a za utržené peniaze nechal postaviť mariánsky kostol na mieste, ktoré sama vybrala a ktoré bolo vzdialené šesť míľ od Alcobacy, teda na mieste dnešnej Fatimy. Kostol bol postavený a keďže ešte zostali peniaze, nechala kráľovná v roku 1154 vybudovať vedľa neho aj malý cisterciánsky kláštor – prepošstvo Alcobacy.

Dobrá kráľovná Mafalda totiž vzdelávala vo viere dievčinu Fatimu, ktorá prijala nové kresťanské meno Oureana. A Fatima-Oureana sa stala tak milovanou duchovnou dcérou Mafaldy, že jej kráľovná v odkaze po svojej smrti



4. novembra 1157 zverila starostlivosť o svoj milovaný mariánsky kostolík. Sama sa v ňom nechala pochovať, i keď pre ňu jej kráľovský manžel nechal pripraviť nádherný hrob v kláštore sv. Kríža v Coimbre.

Fatima-Oureana svoju dobrodinku dlho neprežila a k veľkému žiaľu svojho manžela Goncala zomrela v mladom veku. Ten sa po jej smrti stal cisterciánskym mníchom v opátstve Alcobaca a potom v jeho prepošstve pri Mafaldinom kostolíku. Nechal sem previezť aj telo svojej milovanej ženy. Tak Fatima-Oureana spočinula vedľa svojej drahej učiteľky viery, ako by to mal pripomínať aj starobylý kameň s latinským nápisom. Jej pôvodné moslimské meno sa potom stalo menom dediny s mariánskym kostolíkom, kým jej kresťanské meno dalo vzniknúť menu blízkeho tamojšieho mesta Vila Nova de Ourém.

Je otázkou, kde sa mariánsky kostol kráľovnej Mafaldy nachádzal. I keď sa môžeme stretnúť aj s tvrdením, že stál na mieste zjavení Panny Márie v údolí Cova da Iria, kde bola v rokoch 1928-1953 vybudovaná monumentálna bazilika Panny Márie Fatimskej, isté to nie je. Mohlo by však ísť o terajší farský chrám v samotnej dedine Fatima. Podľa jednej biskupskej listiny sa Fatima v roku 1568 stala farnosťou pod ochranou Radostnej Panny Márie (*Nossa Senhora dos Prazeres*). I známy fatimológ, toulouský kanonik Casimir Barthas (1884-1973), píše o prepošstve a kostolíku vo Fatime: „Kláštor pretrval až do XVI. storočia, z kaplnky, stojacej dodnes, sa po rôznych premenách stal súčasný farský kostol.“

Ešte bude dobré zastaviť sa pri jednej myšlienke, ktorú v súvislosti s pôvodným menom dievčiny rozvíja ctih. Fulton J. Sheen (1895-1979), známy americký biskup, kazateľ a spisovateľ. Fatima bolo meno najobľúbenejšej Mo-

hamedovej dcéry, ktorá je v islame druhou najuctievanejšou ženou. Tou prvou je Panna Mária. Táto úcta moslimov k svätej Panne a obrátenie dievky, nesúcej meno Mohamedovej dcéry, ktoré sa potom stalo menom miesta, ktoré si Matka Božia zvolila za miesto svojho zjavenia, je pre spomínaného autora zárukou a znamením obrátenia moslimov: „Pretože z neba sa nikdy nedeje ináč, než že sú všetky detaily v súlade, verím, že si blahoslavená Panna vybrala byť známou ako „Panna Mária Fatimská“ ako prísľub a znamenie nádeje pre moslimský ľud a ako uistenie, že on, ktorý jej preukazuje toľkú úctu, jedného dňa príjme aj jej božského Syna.“

### Proroctvo sestry Filipy Savojskej v roku 1454

Udalosti XIV. a XV. storočia sa týkajú Mafaldiných potomkov, kniežata Filipa II. Savojsko-Achajského a jeho dcéry. Filip II. bol dňa 20. decembra 1368 na základe rodinného prisahania odsúdený na smrť a uvrhnutý do ľadového jazera. Na príhovor bl. Humberta III. Savojského (brata kráľovnej Mafaldy (1136-1188), ktorého si veľmi uctieval a jeho medailónik nosil neustále pri sebe, sa však zázračne zachránil. Skrýval

potom svoju totožnosť a ako brat Bohumir del Balzo putoval najprv na hrob bl. Humberta v cisterciánskom opátstve Hautecombe vo Francúzsku a potom po rôznych mariánskych svätyniach Francúzska, Švajčiarska, Španielska a Portugalska. Navštívil tiež mariánsky kostolík v portugalskej Fatime a uctil si tu hrob svojej vznešenej príbuznej a jej duchovnej dcéry.

Filip II. mal dcéru Humbertu, ktorá sa narodila v čase jeho odsúdenia a ktorá neskôr spolu so svojou matkou vstúpila do kláštora sv. Kataríny Alexandrijskej v Albe. Vstúpila sem pod cudzím menom – del Storgi – aby sa vyhla prenasledovaniu a vnucovanému sobášu. Na počesť svojho otca prijala meno Filipa a neprestávala sa modliť za jeho večnú spásu.

Filip II. sa napokon vrátil do svojej vlasti, kde dňa 10. decembra 1418 v koslole sv. Františka v Pinerolo zomrel. Tesne pred svojou smrťou odhalil svoju totožnosť svojej neteri, bl. Margite Savojskej (1390-1464). Odovzdal jej aj medailku s bl. Humbertom Savojským, aby ju odovzdala jeho dcére, ak ju nájde. Blahoslavená Margita sa neskôr stala dominikánkou a založila v Albe nový kláštor sv. Márie Magdalény. Keďže poznala svätosť života sestry Fili-

py (i keď zatiaľ nevedela, že je jej príbuznou), obrátila sa na pápeža Mikuláša V., aby dal súhlas na jej prechod do nového kláštora. Pápež tak učinil svojou bulou zo dňa 16. januára 1448. Sestra Filipa sa teda stala mníškou v kláštore sv. Márie Magdalény a na pranie bl. Margity sa tu ujala duchovného vedenia sestier.

Dňa 16. októbra 1454 sestra Filipa umierala. V agónii prijala viatikum a po tom upadla do extázy, v ktorej videla Pannu Máriu, sv. Dominika, sv. Katarínu Sienskú, bl. Humberta Savojského a opáta Williama III. Savojského a hovorila s nimi. Vtedy, v prítomnosti bl. Margity, sestier a kňaza odhalila svoju skrývanú totožnosť dcéry Filipa II. a predovšetkým na základe videní hovorila o budúcich osudoch savojského rodu, o strašných vojnách a zvlášť o „istej oblude z Východu, o súžení ľudstva (narážka na červeného draka komunizmu), ktorý však bude zabitý Pannou Máriou Ružencovou z Fatimy, ak ju ľudia budú s veľkým pokáním vzývať. Po týchto prorockých slovách bl. Margita povedala sestre Filipe o svätej smrti jej otca, za ktorého spásu sa táto sestra toľko modlila, zavesila jej na krk otcovu medailku a ona v jej náručí zomrela.

## Zasvätenie v jednote s celou Cirkvou

Viacrát pápeži zasvätili svet Nepoškvrnenému srdcu Panny Márie. Urobil to viackrát aj Ján Pavol II. Pýtal sa sestry Lucie, či je to tak ako chce Panna Mária.

Zakaždým dostal zápornú odpoveď. Na otázku, čo tomu ešte chýba, dostal odpoveď: Musí to byť urobené v jednote s celou Cirkvou. Musí písomne požiadať všetkých biskupov sveta, aby toto zasvätenie urobili spolu v jednote s ním. Toto je zásadné, čo Boh od nás chce. **JEDNOTA.** Za to sa Ježiš modlil, keď odchádzal z tohto sveta.

„**Otče, aby boli jedno ...“ Jn 17,22** Mária je matka jednoty.

Vidíme to aj na príklade Šalamúnovho súdu.

Sú tu dve matky, ktoré tvrdia, že sú matkou jedného dieťaťa. Šalamún chce dieťa rozpoliť, aby zistil, ktorá je jeho pravá matka. Vtedy sa ozvalo srdce

skutočnej matky: „...**Nezabíjate ho!“ 1 Kr 3,26** Je to obraz srdca našej matky. Srdce Márie nedopustí, aby telo jej syna rozdelili.

Vidíme to aj na obraze muža a ženy, ktorých **Boh stvoril na svoj obraz. Gn 1,27**

Je to obraz Cirkvi. Keď zlý duch rozdelí muža a ženu, je to koniec a smrť rodiny. Zo samotným mužom a samotnou ženou si už poradí ľahko.

„**Nemôžete ku mne prichádzať jednotlivito. Keď prídete osamote, pýtam sa: „A vaši bratia kde sú?“ 5. 7. 1985**

„**Prichádzajte v procesiách!**“, povedala som malému a prostému dieťaťku Bernadete, keď som sa jej zjavila v chudobnej jaskyni Massabielle.

**Prečo som vyslovila toto pranie? Lebo som chcela, aby všetky moje deti kráčali spolu, spojené modlitbou a láskou.**

Dnes sa môj protivník všetkými možnými spôsobmi pokúša rozdeliť vás, izolovať, popudíť jedného proti druhému. On, ktorý je od začiatku otcom lži a ktorý zovsieva nenávisť, pokúša sa vždy znova rozdeliť vašu bratskú jednotu...“ **11. 2. 1983**

„**Ako Otec a Syn sú jedno, tak musíte byť jedno medzi sebou. Ježiš chcel, aby jeho Cirkev bola znamením a nástrojom jednoty celého ľudského pokolenia. Cirkev má silu udržať si jednotu, lebo bola založená na uholnom kameni svojej jednoty: Petrovi a pápežovi, ktorý nasleduje Petrovu charizmu.“ 13. 6. 1989**

A práve toto je dôležité v zasvätení celého sveta.

Ale aj celého národa, diecézy, farnosti, rodiny ... Tu nestačí, keď to urobí niekde iba sám kňaz, biskup, alebo pápež. Takéto zasvätenie stráca na hodnote. Až 25.marca 1984 pápež písomne vyzval všetkých biskupov sveta, aby zasvätenie vykonali v jednote

s ním. Vtedy bolo prijaté a splnili sa Božie prísluby. Je tu však aj osobné zasvätenie jednotlivcov, ktoré Mária od nás žiada.

Taktiež je veľmi dôležité a má svoju hodnotu. To však musí vo svojom srdci urobiť každý sám.

Dokonca Mária chce, aby sme si ho každý deň obnovovali. Je dôležité, aby sme vedeli rozlíšiť, čo je osobné zasvätenie a čo je zasvätenie celej Cirkvi. My na Slovensku si už viac, ako 30 rokov

každým rokom pripomíname 25 marec deň, keď bolo vykonané toto zasvätenie, ale aj deň, keď na Slovensku začal komunizmus strácať silu. Ukázali sme príklad, ktorý sa rozšíril do celého sveta. A tu zrazu pápež František nariadi pre celú Cirkev to, čo tu robíme už 30 rokov. Toto je teraz naša úloha. Vytrvať v tom, čo sme začali, až do víťazného konca. Do víťazstva Neпоškvrneného Srdca našej nebeskej Matky.

Rasto Palovič

## „DAJ NÁM VÄČŠIU VIERU“

(Lk 17, 5)

Kde končí môj rozum a obmedzená schopnosť poznania, tam začína moja viera. Ale moja viera nie je márna, lebo pramení z poznania. Z poznania, ktoré nám dáva Boh. Naša viera je vlastne len pokračovaním toho, čo máme už teraz čiastočne možnosť vidieť, spoznať a zakúsiť. Viera je v dôvere istým spôsobom taký krok do neznáma. Ale je to krok, ktorý už pred nami mnohí iní ľudia urobili a už počas svojho života tu na zemi zažili živú skúsenosť s Bohom.

Ateisti veria iba tomu, čo vidia a zdá sa im bláznovstvo veriť v niečo alebo niekoho, koho nemôžu vidieť. Avšak ako ďaleko vidím, ako ďaleko počujem? Aký obrovský je vesmír a ako málo ho dokážem preskúmať! Keď je noc a je jasno, obloha je plná nádherných jagavých hviezd. Ale keď príde deň, pre jas slnečného svetla tieto hviezdy vidieť nemôžeme. No to ešte neznamená, že tam tie hviezdy nie sú. To nám iba tie naše obmedzené zmysly nedovolia ich vidieť. Vtedy potrebujeme mať len vieru a dôveru, že tam naozaj sú.

A tak je to aj v mnohých iných prípadoch, ktoré súvisia s našou vierou. Ako napríklad, keď si apoštoli pýtali väčšiu vieru. Bola to reakcia na Ježišove slová o odpúšťaní, čo sa im zdalo jednoducho až nemožné. No on im na to povedal: „Keby ste mali vieru ako horčičné zrno a povedali by ste tejto moruši: »Vytrhni sa aj s koreňom a presad sa do mora,« poslúchla by vás.“ (Lk 17, 6) Pre nich mohla byť obrazne táto moruša prekážkou na ich ceste k odpusteniu, a vlastne aj k splneniu Ježišovej požiadavky, aby sa mohli stať doko-

nalými v láske. No on im hovorí, že stačí mať skutočne len veľmi malú vieru, aby niečo také zvládli. S vierou sa dokážeme pozrieť aj niekam za horizont. Niekam ďalej ako v tej ktorej danej chvíli dokážeme dovidieť, keď sa nám zdá v danom okamihu niečo nemožné. Niekam, kde si v tej chvíli nevieme ani len predstaviť, keď cítime bolesť a hnev z krivdy, ktorej sa nám dostalo, že sa tam môžeme nejako dostať. Dostať sa za horizont, kde končí naša neschopnosť, a možno aj strach opakovane odpúšťať, a kde prichádza vnútorný pokoj a oslobodenie.

Tiež pápež František nás opakovane upozorňuje, že Cirkev nie je iba nejaká organizácia, nie je to len nejaká firma, ktorá má nejakú peknú činnosť a hierarchické zriadenie. Upozorňuje nás, že mnohé spoločenstvá sa uzatvárajú pred pôsobením Ducha Svätého, čo je vlastne spôsobené stratou viery.

Ak strácame vieru, prispôbujeme svoje myslenie a konanie tomuto svetu, a chceme sa páčiť tomuto svetu, a nie Bohu. Pán Ježiš hovorí: „Keby ste boli zo sveta, svet by miloval, čo je jeho, ale preto, že nie ste zo sveta, že som si vás ja vyvolil zo sveta, svet vás nenávidí.“ (Jn 15, 19) Prečo? Robiť to, čo sa páči Bohu, znamená veľmi často, že sa tým tomuto svetu jednoducho znepáčime, pretože tento svet má iné ciele a predstavy o budovaní spoločnosti. Takže, aby sme týmto slovám Pána Ježiša skutočne verili, nechceli byť iba pekní pred ľuďmi a boli ochotní podľa nich aj žiť, aj napriek tomu, že sa to iným nepáči, tiež potrebujeme vieru.

Dôležité je si uvedomiť, že nie je podstatné, čo si o nás kto myslí, ale že Cirkev má moc, ktorú nemá nikto iný. Nijaká firma ani organizácia. Ale nie je to moc vďaka údajnému bohatstvu vaticánskej banky, ako si to nepriatelia Katolíckej cirkvi myslia. Je to moc zachraňovať ľudské duše pre večný život, odpúšťať hriechy a posväcovať. Nič z toho žiadna firma nedokáže. Môže urobiť alebo zorganizovať kopu pekných a zaujímavých podujatí, ale nemá to nijaký vplyv na spásu duší tých, pre ktorých to organizujú. Je to neporovnateľne dôležitejšie poslanie ako čokoľvek iné.

Pán Ježiš tiež povedal: „*Nebojte sa tých, čo zabíjajú telo, ale dušu zabiť nemôžu. Skôr sa bojte toho, ktorý môže i dušu i telo zahubiť v pekle.*“ (Mt 10, 28) Boh môže dušu i telo človeka zahubiť v pekle pre jeho ťažký hriech, ktorým sa poškvrnil a neolutoval ho. Cirkev sa teda v prvom rade stará o dušu človeka, aby mohla byť spasená v nebi. O telo sa stará aj s ohľadom na dušu.

Cirkev má zároveň z Božieho poverenia „moc zatvoriť nebo“ (Zjv 11, 6) ako to urobil aj prorok Eliáš (Sir 48, 3) a vieme si domyslieť, že ho má moc teda aj otvoriť. Ako sme to v mnohých prípadoch v minulosti aj videli. Napríklad aj v bitke pri Lepante sa obrazne nebo otvorilo, keď kresťanská Európa zázračným spôsobom potlačila inváziu moslimských vojsk Osmanskej ríše.

Keď sa to stalo, modlila sa celá Cirkev, k čomu vyzval vtedajší pápež. A keď sa modlí celá Cirkev, je to obrovská sila. Ale aby sa skutočne celá Cirkev modlila, potrebuje mať vieru, aby nemala pocit, že je to len strata času. Po modlitbe nevidíme hneď jasný výsledok, ako po dobre vykonanej práci. Preto potrebujeme len veriť, že Božie slová a slová P. Márie sú skutočne pravdivé a modlitbou toho môžeme naozaj veľmi veľa zmeniť a ovplyvniť.

**„Váš celý ruženec, ktorý sa vo večeradiách modlíte na naliehavú žiadosť vašej nebeskej Matky, je ako nesmierna reťaz lásky a záchranu, ktorou môžete ovinúť osoby a situácie a dokonca mať vplyv na všetky udalosti vášho času.“** (7. október 1979)

Pápež František nás opakovane vyzýva k modlitbe za pokoj a mier vo svete a vyjadril aj obavy z hrozby jadrovej vojny.

**„Ludstvo sa nachádza na pokraji sebazničenia. Už sa začalo, čo som vám predpovedala vo Fatime pre koniec tohto vášho storočia. Ako môžem ja ešte zadržiavať trestajúcu ruku Božej spravodlivosti, keď vzrastá každým dňom zvrátenosť, ktorá zachvacuje ľudstvo, idúce po ceste otvorenej vzbury proti Bohu?! Kolké národy môžu byť povlečené do sporov a kolké ľudia zabití, kým mnohí môžu znášať nevýslovné utrpenia! Hlad, oheň a veľká skaza: toto vám prináša pohroma, ktorá sa valí na úbohé ľudstvo.“** (22. január 1980)

**„Aká veľká je pápežova bolesť, keď vidí, ako sa toto ohrozené ľudstvo nevedomky rúti po ceste svojho sebazničenia.“** (13. máj 1995)

Podporme ho teda našou modlitbou. A aká je tá naša viera? Je to iba strata času, alebo veríme, že tým môžeme niečo skutočne aj zmeniť? A ak nám viera chýba, pýtajme si ju od Pána: „Daj nám väčšiu vieru!“ (Lk 17, 5)

Zroveň je veľmi dôležité si s vierou uvedomiť, že práve aj modlitbou večeradla za víťazstvo Nepoškvrneného Srdca Panny Márie vo svete k nám príde pokoj a mier.

**„Majte odvahu: Som Matkou a Kráľovnou pokoja. Prostredníctvom mňa k vám príde mier. Načúvajte môjmu hlasu a dajte sa mnou viesť s ohotou.“**

**V predvečer veľkých skúšok, ktoré vás čakajú, v čase obávanéj hrozby novej strašnej vojny, vedzte, že moja prítomnosť medzi vami, ktorá sa dnes prejavuje toľkými spôsobmi a zázrakmi, je znamením, ktoré naznačuje, že na konci veľkého utrpenia bude triumfovať moje Nepoškvrnené Srdce. To bude v celom svete veľké víťazstvo lásky a pokoja!“** (1. január 1984)

*Patrik Bañas*

## Homosexualita nie je vrodená

*Vedci prišli na prevratnú skutočnosť: existuje viac bývalých homosexuálov než aktuálnych homosexuálov a bisexuálov spolu.*

Je tu otázka: Človek sa ako homosexuál narodí, alebo len kvôli nešťastným okolnostiam vo svojom živote odmietne heterosexualitu a k homosexualite sa „uchýli“? – Mnohí často vynášajú na povrch túto osudovú otázku a tvrdia, že určite existuje nejaký vrodenný homosexuálny gén, ktorý sa čas od času na niekom prejaví. Teória o tom, že homosexualita je vrodená, sa po istých obdobiach vracia a to i napriek tomu, že už bola mnohokrát vedecky vyvrátená a jej šíriteľa sa skrze ňu snažia zmeniť mnohé štátne legislatívy.

K tejto téme sa vyjadrila aj organizácia PFOX ([www.pfox.org](http://www.pfox.org)), združujúca rodičov a priateľov gayov a tiež bývalých gayov, ktorí sa z homosexuality vyliečili a v USA, v štáte Virginia spustila k tomu vzdelávaciu kampaň, ktorou chcú šíriť reálne vedecké dáta, týkajúce sa homosexuality. Zvlášť upozorňujú na skúmané prípady jednovaječných dvojčiat – teda jedincov, ktorí sú geneticky identickí a predsa nebola homosexuálna orientácia u oboch, ak sa u jedného prejavila. Ukázalo sa, že i napriek úplne rovnakému DNA mali dvojčatá odlišné sexuálne tendencie. Dnes je už známych minimálne osem dôležitých a podrobných vedeckých štúdií ([www.mygenes.co.nz/summary.htm](http://www.mygenes.co.nz/summary.htm)), ktoré sa uskutočnili v Austrálii, USA a Škandnávii za ostatné dve desaťročia a ktoré preukázali, že homosexuáli sa ako homosexuáli nenarodili.

Dr. Neil Whitehead, ktorý 24 rokov pracoval ako výskumník pre vládu Nového Zélandu, taktiež v OSN a v Medzinárodnej agentúre pre atómovú energiu a ktorý dnes pracuje na niekoľkých japonských univerzitách podčiarkuje, že úloha genetiky pri voľbe sexuálnej orientácie je irelevantná: „... ak vôbec má genetika na to nejaký vplyv (o ktorom ešte nevieme), tak je to určite len sekundárny.“ Jednovaječné dvojčatá pochádzajú z jedného oplodneného vajíčka, čo znamená, že sú vystavené rovnakým prenatálnym podmienkam a zdieľajú úplne identický gene-

tický materiál.

Z toho vyplýva, že ak by homosexualita bola vrodennou tendenciou, ktorú nastolili gény, potom by výskyt tejto orientácie musel byť vždy prítomný u oboch jednovaječných dvojčiat a nie len u jedného. Ako poznamenáva Dr. Whitehead: „Od okamihu, ako majú identické DNA, musia byť identické na 100 %.“ Túto hypotézu však popierajú skutočnosti, ktoré preukázali, že „pokiaľ jedno z identických dvojčiat cíti prftažlivosť k rovnakému pohlaviu, tak pravdepodobnosť, že jeho dvojča bude taktiež homosexuál, je len približne 11% u mužov a 14% u žien.“ Dr. Whitehead kategoricky odmieta teóriu, že homosexualita je daná geneticky. „Nikto sa ako gay nerodí. Prevládajúce faktory, ktoré spustia homosexualitu u jedného z jednovaječných dvojčiat a u druhého nie, musia byť faktory *post partum*“ – teda faktory, ktoré jej vznik ovplyvnili až po pôrode.

Podľa odborníkov prftažlivosť k jedincovi rovnakého pohlavia teda podmieňujú faktory, ktoré spolu dvojčatá nezdieľajú – niečo, čo sa príhodí jednému dvojčatu, ale druhému nie, alebo z dôvodu rozdielnych osobných reakcií na špecifické udalosti. Pornografia alebo sexuálne zneužívanie, nejaká zvláštnosť v rodinnom prostredí či v škole – toto všetko sú faktory, ktoré môžu jedného z nich ovplyvniť tak, druhého ináč. Vieme predsa, že dvojčatá môžu vystupovať pri spoločenskom kontakte rozdielne. Jedno z nich sa môže cítiť osamelo, čo ho môže priviesť k potrebe byť akceptovaným nejakou skupinou osôb a v niektorých prípadoch sa touto skupinou môže stať komunita LGBTI. Podľa Dr. Whiteheada „tieto individuálne a svojrázne odpovede na vlastné bežné zážitky ako i faktory prostredia sú oným prevládajúcim faktorom.“

Prvý významný výskum o jednovaječných dvojčatách sa uskutočnil v Austrálii v roku 1991, po ňom nasledovali rozsiahle americké štúdie v roku 1997. Podľa odborníkov sú dnes hlavným nástrojom pre biomedicínsky výskum národné registre o dvojčatách: „Registre o dvojčatách sú na báze moderných štúdií o dvojčatách. Dnes sú tieto registre obrovské a sú v mnohých



krajínach. V súčasnosti je na pláne ďalší gigantický európsky register, ktorý bude obsahovať 600 000 osôb, ale zatiaľ sa ten najväčší vyskytuje v Austrálii. Je v ňom zaregistrovaných viac ako 25 000 dvojčiat.“

V roku 2002 americkí sociológovia Peter Bearman a Hannah Bruecknerová publikovali štúdiu, ktorá sa týkala 5 552 párov dvojčiat. Všimli si, že medzi jednovaječnými dvojčatami bola prítomná homosexualita v 7,7 % u mužov a v 5,3 % u žien. Tá istá štúdia však pozorovala taktiež zmeny sexuálnej orientácie počas života týchto dvojčiat a vedci si všimli, že väčšina týchto „prírodzených“ zmien v orientácii

(teda i bez zásahu terapeutov) viedla výlučne k heterosexuality, pričom 3 % z nich mali v minulosti bisexuálne alebo homosexuálne ctenie. Tieto dáta priniesli jeden zaujímavý fakt: Počet osôb, u ktorých sa upravila sexuálna orientácia k výlučne heterosexualite, je omnoho vyššia, než aktuálny počet homosexuálov a bisexuálov dokopy. Inými slovami, uznáva Dr. Whitehead, „bývalých gayov, ktorí sa vyliečili, je viac, než súčasný počet gayov“.

Mánia a tendenčné snahy aktivistov LGBTI objaviť tak veľmi očakávaný homosexuálny gén, ktorý by im potvrdil normálnosť – prirodzenosť – homosexuality, takto prudko naráža na nezvrat-

né a konkrétne dáta, ktoré jasne potvrdzujú, že homosexualita nemá nič spoločné s genetikou ani prirodzenosťou. Skôr než o homosexuálnom géne by bolo korektné hovoriť o homosexuálnom víruse. Totiž, ak sa nikto nerodí s génom homosexuality, potom všetci, ale hlavne mladé generácie, riskujú kontamináciu ideológiou genderu, ktorú v západnej Európe nastolil etický diktát mainstreamovej dominantnej kultúry. I to je odpoveďou pre tých, ktorí sa pýtajú, ako homosexuálne „manžestvo“ či výchova detí homosexuálnymi ovplyvní životy iných. Pred chorobou, ktorú spôsobí vírus, je treba sa chrániť. *(z webu lifenews)*

### Reflexie na zistenia vedcov o homosexualite

Komu vlastne chcú pomôcť dúhovní aktivisti? Zrejme LGPT-luďom. Ale vyzerať to, že aj im vlastne len škodia. Jediné, za čo im môžu ťíto vďačiť je to, že sa môžu vyskákeť v dúhových pochodoch, nič viac.

Vrcholom toho, o čo sa ťíto aktivisti snažia, čo by pre týchto ľudí chceli vybojovať, je umožniť im „manželstvo“ a úplne najviac, že by si mohli aj adoptovať deti. Lenže z výsledkov skúmania vidno, že homosexualita je liečiteľná, oni však dosiahli, aby sa zo zoznamu chorôb homosexualita vyčiarkla. Takto veľkému percentu z nich, čo by sa mohli vyliečiť a tak mohli mať skutočné plnohodnotné manželstvo a vlastné deti, v tom zabránili. A ťíto im majú byť vďační, že bojujú pre nich o nahrážku manželstva a adoptívne deti.

Výskumy ukázali, že je tu značné percento tých, ktorí v priebehu života, teda na začiatku prebúdzania sa sexuálneho ctenia, mali sklony k homosexualite a prirodzene vývojom, bez terapie, sa ich ctenie napravilo, a to výlučne smerom k heterosexualite. Čo to znamená:

V čase prebúdzania sa sexuálneho ctenia, v akejsi „ospalosti“ toto ctenie akoby zabalancovalo, zameralo sa na najbližší subjekt – u dievčaťa na dobrú kamarátku, u chlapca na kamaráta, ani si možno nevšimli ešte vtedy, že to malo aj znaky „zálúbenia“, boli len dobrí kamaráti. V tom veku sa ešte neuvažuje o zakladaní životných partnerstiev, toto ctenie zaniklo samo s kamarátstvom

z detstva a sexuálne ctenie svojim dozrievaním našlo svoju správnu cestu – ako skúmanie ukázalo, výlučne k heterosexualite.

Ale v dnešnej situácii, keď je ovzduššie plné dúhového snaženia, takíto mladí ľudia v čase vývojového dočasného poblúdenia sexuálnej orientácie, ktorá sa mohla ešte zdravým vývojom prirodzene napraviť, si v tom veku ešte nedokážu uvedomiť a domyslieť následky a v snahe byť „in“, zapadnú do nejakej „teplárne“ alebo sa nechajú strhnúť dúhovým pochodom a toto pomýlené ctenie, ktoré sa mohlo prirodzene napraviť, si zafixujú do homosexuálnej orientácie.

A sú tu genderovské rozprávky o zálúbených princoch, snahy už malé deti zbalamutiť v otázke sexuálnej orientácie. Čo toto môže urobiť s detskou psychikou, ľahko si domyslieť podľa skutočného príbehu: Dvaja bratrančekovia zo vzdialených miest sa stretli „na prázdninách“ u bezdetných príbuzných. Boli asi štvorroční a ich hostitelia im robili, čo im na očiach videli, aby nezačali plakať za mamou. Ten, ktorý tam bol o pár dní skôr, to vybadal a riadne si začal vymýšľať – zrazu „nemohol“ jesť zelené a užíval si, keď mu z polievky starostlivo vybrali každý kúsok petržlenovej vňatky a podobne. Do tejto situácie prišiel jeho rovnako starý bratranček, ináč veľký „papáč“, ktorý zjedol všetko, čo nezjedlo jeho, a zrazu aj on „nemohol“ jesť zelené, nech sa aj o neho tak starajú. No a keď papáč o dva týždne prišiel domov, zrazu prekvapenie – on nemôže jesť zelené. Pripravil sa pokus: Veľmi ľúbil šťavelový

prívarok – zelený – so zemičkami a mäskom. V čase večere však „náhodou“ vypadla elektrina. Malému papáčovi bolo povedané, keď je tma, že mu bude mama podávať. A tak dobehol vždy s veľkým „á!“ a do otvorenej pusy dostal sústo, s ktorým odbehol a o chvíľu znova dobehol. Ešte mu najlepšie chutilo, keď zrazu bola elektrina a pri najbližšom „á!“ zaškútil na lyžicu a uvidel tam zelené. V prekvapení to ešte zobral do pusy, aj odbehol, aj to chvíľu trvalo, už sa zdalo, že je dobre, no zrazu prišiel a s plnými ústami povedal: „Môžem to vypluť?“ – „Môžeš!“ – A šiel to vypluť do záchoda. Takáto vie byť detská psychika: oblúbené jedlo, aj mu chutilo, no keď si niečo nabral do hlavy, ani to nedokázal prehltnúť. – Nech takýmto deťom v škôlke nabulíkajú niečo do hlávok, ani odborník nezistí, aká mala byť ich skutočná orientácia.

Je to naozaj šialene nebezpečný experiment na ľuďoch, o čo sa snaží genderová ideológia. Je to naozaj „ideologická kolonizácia“, ako to nazýva pápež František. Kolonizácie minulosti zotročovali rozvojové krajiny, ich obyvateľov, akoby „zvonka“, cez pôsobenie neslobodného prostredia, v ktorom žili. Ale táto ideologická kolonizácia zotročuje ľudí zvnútra, siaha na ich psychiku.

Potom sa čudujeme, že už teraz máme alarmujúci nedostatok detských psychiatrov, depresívne stavy a samovražedné sklony u detí sa stávajú pravidlom, nie výnimkou. Terorizmus a šikana na školách, tlupy detí prepadajú na uliciach rovesníkov i dospelých,

školy sa pripravujú pomaly ako by boli väznice plné delikventov, na školách sú potrební systemizovaní policajti, bezpečnostné kamery, a nikomu nedošlo, že to nie je riešenie, aby z týchto detí vyrástla psychicky zdravá dospelá generácia. Nikomu nedošlo, že tie deti sú na rozdiel od minulosti vychovávané bez Boha, bez cieľa ľudského života a stratili zmysel života. A už chyba len tak nebezpečný pokus na nich, ako je genderová ideológia, aby sa to celé zrútilo.

Naozaj výstižne hovorí talianska profesorka bioetiky, Glorgia Brambillová: „Toto všetko sa deje v rámci neutřcha-

júceho militantného gay hnutia, ktoré hrajúc rolu obeti stalo sa prenasledovateľom.“

Zdá sa, že ľudia u nás sa začali spamätávať. Už sa bežne hovorí, že postkomunisti už nie sú ani tak nebezpeční, ako progresívcí. A mnohí veriaci aj podľa toho volili, radšej potomkov svojich bývalých úhlavných prenasledovateľov, len aby nezfázili progresívcí. A také boli aj volebné výsledky. Nie, to nie je nostalgia Slovenska za komunizmom a nie jeho manieri tu potrebovalo, ale potrebovalo sa vyhnúť novej ideologickej kolonizácii. Zavážili tu významne veriaci, ktorí takto volili, lebo nemali

niečo „svoje“, čo by mohlo prevážiť progresívnu hrozbu. Podporili len protisilu liberalizmu a progresivizmu. Hovorilo sa medzi veriacimi: „Nemáme koho voliť.“

Nemali by sme zabúdať na každodenný malý povzdych v modlitbe, aby sme ako veriaci nabudúce už mali koho voliť, aby sme nemuseli voliť len menšie zlo. A hlavne by sme mali urobiť všetko, čo sa od nás žiada pre čím skoršie víťazstvo Nepoškrveného Srdca Panny Márie. Lebo až to bude skutočné víťazstvo. (A.V.)

## LEN S PÁPEŽOM



**„Predovšetkým musíte byť spojení s pápežom, lebo jeho ustanovil Kristus za základ svojej Cirkvi.“**

**Dnes sa len ten môže zachovať vo viere, kto zostane v jednote s pápežom. Počúvajte ho, nasledujte ho, odvážne rozširujte jeho učenie.“**

(30. 8. 1984)

**„Kto dnes nie je s pápežom, nebude už môcť zostať v pravde!“**

(7. 8. 1976)

Donedávna toto ešte bolo celkom samozrejmé. No Matka Božia vedela, čo nás čaká a preto nám to tak naliehavo opakuje. Dokonca pre Mariánske kňazské hnutie je to životná otázka, je to jedna z jeho troch základných charakteristík. Kto toto neprijíma, už nepatrí do tohto Hnutia.

Nastal čas, keď sa toto stalo nanajvyššie aktuálnym. Dnes sa už mnohí v Cirkvi celkom odvrátili od pápeža Františka.

Sú však ešte mnohí, ktorí si napriek pochybnostiam uvedomujú, že „musíme byť spojení s pápežom, lebo jeho ustanovil Kristus za základ svojej Cirkvi“ a to neodvolal, to platí bez rozdielu o každom pápežovi, nepripravoval nás na žiadnu výnimku. Taktiež Mária toto žiada bezpodmienečne, bez toho, aby čo len naznačila, že o niektorom to platiť nebude. Ale aj títo z nás, čo si toto uvedomujú, majú poväčšine problém s priánim nebeskej Veliteľky v tej dru-

hej časti jej požiadavky: „Odvážne rozširujte jeho učenie.“ O tom si myslia, že by sa malo radšej pomlčať.

V čom vlastne títo vidia chybu pápeža Františka? – Pre neho je charakteristická výrazná ľudskosť, ľudská chápanosť, súcitiť, až sa zdá, že toto uprednostňuje pred Božími záujmami. Akoby uberal z toho, čo patrí Bohu, pre ľudské ohľady.

Ale či nie práve takto vyzeral Ježiš pre jeho najzbožnejších súčasníkov? – Zbadal v synagóge zhrbenú ženu. Bola sobota a vedel, že poruší všeobecne uznávaný spôsob zachovávanie Božieho prikázania zachovávať sobotu, a predsa ženu uzdravil. A keď mu to predstavený synagógy vyčítal, ako to zdôvodnil: „Či túto Abrahámovu dcéru, ktorú satan spútal už osemnásť rokov, nebolo treba oslobodiť od pút v deň sobotný?“ – No nebolo! Keď už toľké roky vydržala, mohol jej povedať, aby prišla zajtra, určite by prišla. Takto by sme povedali asi aj dnes v snahe v prvom rade hájiť Božie prikázanie, najmä keď sa to aj vlastne dalo vyriešiť. – Ale veď to je celý František! Práve takto vidíme sa správať pápeža Františka.

Keď bol pápež František zvolený, akýsi závan jeho duchovnosti pripomenul známe: „František, oprav môj dom!“ Už čosi z neho sálalo, čo túto nádej dávalo, čo práve tento výrok ľuďom pripomenulo. Či nežijeme aj my v niečom, čo si ani neuvedomujeme, podobne ako Ježišovi súčasníci, čomu niečo chýba, čo treba napraviť, ako to Ježiš naprával? Či v terajšej praxi nášho života viery nechýba táto Ježišova evanjeliová ľudskosť??? – Stále čas-



tejšie počť skúsenosť, že v cirkevných inštitúciách je to po tejto stránke tvrdsie, ako v profánnom zamestnaní.

Dnes si už to Ježišovo „naprávanie“ v evanjeliu do značnej miery ani neuvedomujeme. Dnes pomenovanie Samaritán sa nám spája s významom „milosrdný Samaritán“, ale v Ježišovej dobe to bolo pre Židov červené súkno! A Ježiš vo svojom podobenstve práve tohoto Samaritána vyzdvihol. Tak, ako dnes pápež František tu novorí o odsúvaných, migrantoch, homosexuáloch... Dnešné vnucovanie ideológie genderu spôsobuje, aby sa pre nás homosexuál stal tým červeným súknom a Ježiš v pápežovi Františkovi myslí na toho človeka, ktorý si pre svoju porušenú orientáciu nesie svoj nelahký životný kríž a pritom sa ešte stáva rukojemníkom genderu, ktorý sa ním zaštituje a nedovolí mu ani pomoc, ktorou by pre neho mohlo byť liečenie, lebo ho takého ako rukojemníka potrebuje. Ale aj on je človekom, ktorého Boh miluje. Kto iný ako Cirkev si má toto uvedomiť. Kto iný, ako Cirkev, ktorá má nenávidieť hriech ale milovať hriešnika, má mať otvorenú náruč aj pre takého človeka. Zatiaľ nátlaky genderu sa snažia spôsobiť, aby sa v očiach sveta vytvoril názor nezlučiteľnosti medzi homosexuálom a Cirkvou. Ktokoľvek môže hľadať pomoc u Cirkvi, ale homosexuál

keby na jej dvere zaklopal, len sa mu ozve: „Pre teba tu my nič nemáme!“ – Nie, aj pre neho musí Cirkev niečo mať, aby vedel, že aj on tu môže zaklopať, keď hľadá pomoc.

Zo sviatostného života sú rovnako ako homosexuálne páry vylúčení aj tí, čo žijú po rozvede v cirkevne neplatnom civilnom manželstve. Po čase sa stáva, že v nich rastie túžba po sviatostnom živote, ale je nad ich sily zrušiť spoločnú domácnosť, zanechať vzájomnú ľudskú pomoc. Prídu za kňazom a ním sprevádzaní sa rozhodnú žiť spolu ako brat a sestra a dostanú povolenie pristupovať k sviatostiam, podľa uváženia sprevádzajúceho kňaza najprv raz do mesiaca, potom podľa vývoja, aj neobmedzene. Aj na našich celoslovenských večeradiach sme medzi účastníkmi mohli stretnúť minimálne dva takéto páry, žiariace radostou. Prečo by takéto túžba nemohla vyrásť aj v homosexuálnom páre. Keby sa to stalo na svete len v jednom takom páre, Cirkev tu musí mať niečo, čo pre nich má. Cirkev musí mať niečo, o čom sa vie, že o toto môžu prísť takíto ľudia požiadať. Keby toto Cirkev nemala, nebola by hodná svojho mena...

„František, oprav môj dom!“ Vytvorila sa situácia, v ktorej je takmer nemožné homosexuálom také niečo poskytnúť. A my by sme nemali triediť slová našej nebeskej Matky a Veliteľky na tie, ktoré prijímame a na tie, ktoré neprijímame:

**„Počúvajte ho, nasledujte ho, odvázne rozširujte jeho učenie.“**

(30. 8. 1984)

Áno, aj toto plne platí. Len sa zbavme svojich farizejských škrupúl a budme otvorení hľadať a nechať sa napraviť Ježišovou evanjeliou ľudskosťou pápeža Františka.

Je tu dokument *Fiducia supplicans*, ku ktorému pre jeho naprávajúci a teda nami ťažko prijateľný charakter Cirkev vydala rovnako platný usmerňujúci list. Ak máme problém, teda máme kde nájsť vysvetlenie.

Podľa tohoto cirkevného usmernenia požehnanie, o ktoré môžu prísť homosexuálne páry požiadať, má byť *pastorálne* požehnanie, teda nie sviatostné ani nie liturgické. Požehnanie na pomoc v hľadaní správnej cesty.

Pred udelením musí kňaz žiadajúcich *pravdivo informovať*, že ide o takéto

a nie iné požehnanie, ktoré by schvalovalo nesprávny stav. Že je to požehnanie na pomoc v hľadaní východiska.

Musí im byť jasné, že je to požehnanie *jednotlivcom*, aj sa musí udeliť jednotlivito obom osobám, aby nedošlo k mylnej predstave, že je to legalizácia takéhoto zväzku na úrovni manželstva.

Keďže nejde o sviatostné ani o liturgické požehnanie, *nesmie sa udeľovať v rámci liturgických obrádov* ani v liturgickom odevu, ani pred oltárom alebo na posvätnom mieste. – Kde potom tak asi? – Možno obďaleč pred vstupom do chrámu, to by naznačovalo ich stav nachádzania sa vonku, ale túžiacich vstúpiť dnu.

Takéto pastoračné požehnanie musí byť *krátke, jednoduché a stručné*, vo forme krátkej modlitby, prosby o pomoc, zakončenej znakom kríža na každej z dvoch osôb.

Ak by žiadajúci nemali pochopenie s takto vysvetleným charakterom požehnaní, *nech sa im neudeluje*, nech sú prepustení s uistením o zahrnutí do modlitieb.

Ak takýto pár súhlasí s vysvetlením a takéto požehnanie prijme, môže to byť pre týchto dvoch ľudí začiatok, v ktorom sprevádzaní služobníkom Cirkvi môžu dosiahnuť aj sviatostný život v spoločnom zotrvaní ako dvaja bratia alebo dve sestry.

Keby bol na svete len jeden taký pár, ktorému to takto pomôže, Cirkev zostala verná svojej úlohe. Keby ani jeden nebol, ale bola daná táto možnosť, aj tak zostala Cirkev verná svojej úlohe mať prijatie pre všetkých hriešnikov, to jest všetkých ľudí.

**„Milovaní synovia, máte byť liekom proti týmto zlám, lebo sa pevne pridržate učiteľského úradu Cirkvi. Preto vám treba stále väčšej jednoty mysle a života s pápežom.“** (13. 9. 1984)

**„Vráťte sa všetci na cestu plnej, učenívej a poslušnej jednoty s pápežom, ak chcete zotrvať v pravej viere a vernosti Kristovi a jeho evanjeliu.“**

(8. 2. 1990)

**„Moje Nepoškvrnené Srdce je vami oslávené, keď dávate príklad pevnej jednoty s pápežom a dokonalej poslušnosti jeho učiteľskému úradu.“**

(23. 6. 1990)

P. Engelbert Recktenwald FSS

## Božia láska ako zdroj mravnosti

*Až láska, ktorá sa zjavuje v tom, že sa Boh stal človekom, zmieruje snahu po šťastí so svätosťou. Filozofický pohľad na dôsledky tajomstva vtelenia...*

Tajomstvo Božieho vtelenia zjavuje Božiu lásku a stavia nám lásku do stredu morálky. Pre väčšinu etických smerov nie je nosným pojmom vo filozofii láska, ale nejakým spôsobom spravodlivosť. Dobro je považované ako niečo, čo má byť, ako to, čo bližnému dlžíme. Ide o uznanie dôstojnosti človeka, o úctu k právu, o plnenie povinností.

V takej etike práva v širšom zmysle, ktorá vychádza z plnenia nárokov spravodlivosti, je ťažké nájsť ešte miesto pre lásku. Vzorovým príkladom je Immanuel Kant. Staví proti sebe povinnosť a náchylnosť. Morálne dobre konáme len vtedy, keď konáme z povinnosti, t.j. z úcty k mravnému zákonu. Úcta je jediným mravným cieľom, ktorý má platiť. Konat' z lásky je pre neho naproti tomu morálne bezcenné, pretože sa tak deje z náchylnosti. Každá láska, ktorá presahuje úctu pred zákonom, je pre neho patologická, teda zmyslovo podmienená.

Samozrejme, že „láska“ je premenlivý pojem. O čo je zmyselnejšia, o to je oprávnenejší Kantov úsudok. Sexuálne správanie nejakého pudového páchatela môže byť nielen nemorálne, ale dokonca zločinné. Správanie zamilovaných, ktorí sledujú svoju náklonnosť, aby milovanému urobili dobre, by sa mohlo niekedy považovať len za púhe ukávanie potreby. Správanie, ktoré vyviera z „prírodzenej“ materskej lásky, je síce tiež konaním z náklonnosti, zo súcitu, ale len málokto mu bude upierať jeho morálnu hodnotu. Tak mnohí filozofi, ako Hutcheson alebo Schopenhauer, vidia v súcite dokonca zdroj mravnosti. Kant oproti tomu upiera súcitu konaniu morálnu hodnotu rovnako ako konaniu pod vplyvom sexuálneho pudu. Pre neho existuje morálka v rozumovom konaní, ale v citoch vidí len konkurenciu rozumu.

**Kresťanstvom** bola láska povýšená na miesto, ktoré jej patrí. Vo výroku, že Boh stvoril človeka z lásky, zostáva ešte pojem lásky nejasný. Obsah a ob-

rysy dostáva až vtedy, keď sa Boh stal človekom a vykonal čin vykúpenia. „Lebo Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodného Syna, aby nik, kto v neho „verí nezahynul, ale mal život večný.“ (Jn 3,16)

Táto láska je láskou úprimného zľutovania, ako u Pána v podobenstve o márnotratom synovi. To je láska, ktorá viedla k ustanoveniu Sviatosti oltárnej, pretože sa snaží o blízkosť a spojenie. Je to láska, ktorá nachádza svoje najušľachtilejšie vyjadrenie v mystike nevesty, ktorú vyjadruje Izaiáš: „Tak ako sa teší ženích z nevesty, tak sa tvoj Boh teší z teba.“ Keď nás Boh spasil, nebolo to z povinnosti, ale sa to stalo z vlastnosti jeho bytosti, ktorou je láska. A to bol svätý čin. Bol to čin najvyššej mravnosti a súčasne náchylnosti, ktorej pôvodom bola nadmiera lásky. Nie povinnosť, ale láska je na tomto pozadí Božieho obrazu tým najhlbším prameňom mravnosti.

Rozhodujúci význam má teraz ďalšia črta tejto lásky: Ona je zdrojom šťastia. Milujúci sa snaží o šťastie milovaného, pretože láska je priazeň. Súčasne aj on sám nachádza v tom svoje vlastné šťastie.

Blíženská láska, ktorá sa snaží o zjednotenie, dáva milujúcemu šťastie zalúbenia v milovanom, ktoré nájde svoje naplnenie v dosiahnutí spojenia. Ten, kto miluje Boha, nájde v tejto láske svoje morálne naplnenie a aj naplnenie svojho šťastia. Morálny a zdarilý život patrí k sebe, ale nie preto, že morálka je definovaná tak, že jej ideál je so šťastným životom logicky spojený, ale preto, že dobro a šťastie majú spoločný prameň v láske, ktorá je prejavom podstaty Božej.

Kresťanským spôsobom milujúci človek koná z náklonnosti, ale tá nie je zmyselná, ale je výrazom najvyššieho morálneho zmysľania. Nekoná na újmu čistoty motivácie, ale je znakom prevahy kresťanskej lásky v ľudskom charaktere, tej lásky, ktorá je zas posilňovaná efektom spätnej väzby náklonnosti.

Zaiste, v tomto živote závisí naše šťastie aj od vonkajších činiteľov, takže môže byť obmedzované chorobou, chudobou alebo nešťastím. Svätci majú skúsenosť, že šťastie lásky môže prekonať moc aj tých najhorších ničiteľov šťastia. Tak napísal vietnamský vyznávač Marcel Van v trýznivých podmien-

kach zajatia: „Láska je všetko moje šťastie, nezničiteľné šťastie.“

(z Informationsblatt)

### Reflexie:

Vidíme, ako *filozofia* – múdroslovie, tento výplod ľudskej múdrosti, vie byť plný rozporu. Jeden filozofický smer tvrdí niečo a druhý pravý opak. Jeden filozof to, druhý niečo opačne. Ale prevažuje tu akési uznávanie rozumu pred citom, uznávanie „spravodlivosti“, „povinnosti“, „zákona“ a znevažovanie až zavrhovanie „lásky“ ako slabosti, ako niečoho, čo vychádza z našej náklonnosti, niečo, čo sa nám žiada. Skrýva sa to za akési zavrhovanie „pudovosti“ v prospech niečoho „vyššieho“, vyžadujúceho prekonávanie sa – len to je mravné, keď sa prekonávame. K takémuto niečomu dospeli aj farizeji, keď strácali zmysel pre Božie a prikláňali sa k ľudskému, aj keď sa to malo zdať opačne, akoby uprednostňovali to Božie. A to môže hroziť aj našej nábožnosti v ovzduší našej doby, vzdalujúcej sa od Boha.

Kresťanstvo však prináša – vstne to Boh nám prináša – a stavia na najvyšší piedestál „LÁSKU“. Boh koná z lásky. Koná nie proti tomu, čo sa mu žiada, ale koná z toho, čo sa mu žiada. A takéto konanie z lásky je zdrojom šťastia aj pre neho samého. Tomuto nás prišiel Ježiš naučiť: „Milosrdenstvo chcem a nie obeť.“ Nie premáhanie sa je tu najhlavnejšie, ale láska. A táto jedine je zdrojom aj toho najhlbšieho šťastia. Aj premáhanie sa z lásky je zdrojom šťastia. Aj obeť z lásky je zdrojom šťastia. Musíme sa od Ježiša naučiť, aby sa nám nežiadalo niečo, čo je zlé – musíme sa naučiť jeho láske. Potom všetko, čo sa nám bude žiadať, bude mravne dobré a Bohu milé a bude to aj zdrojom šťastia pre nás. Preto povedal sv. Augustín: „Miluj a rob čo chceš.“ -AV-



## Pravda

„Napokon, bratia, majte záujem o všetko, čo je pravdivé, čo je čestné, čo je spravodlivé, čo je nevinné, čo slúži dobrej povesti!“ (Flp 4,8)

### Lži a klamstvá

Pavol vedel veľmi dobre, že existuje aj protiklad k tomu, čo je pravdivé, čestné, spravodlivé a nevinné: je to lož a tá vedie ku klamstvu. Klamstvo je základný postoj dnešných veľkých i malých lží všedného dňa. Pavol stojí v službách pravdy a odhaľuje podlé lži. Nahliadnime do listu Rimanom: *Zamenili pravého Boha za bohov faľošných.* (Rim 1,25)

V prvej kapitole ukazuje Pavol, že mnohí sú neospravedlniteľní, pretože *napriek tomu, že mali možnosť poznať Boha, predsa ho ako Boha nečili a neprejavovali mu vďačnosť. Ich uvažovanie nevedlo k ničomu a ich nemúdra myseľ sa zatemnila.* Ale potom pokračuje: *preto sú plní všelijakého zla a ničomnosti, chamtivosti a zloby, sú samá závišť a vražda, nesvornosť, lesť, zlomyseľnosť. Ohovárajú, na cti utrhávajú, sú vierolomní, bezcitní.*

### Lož proti Duchu Svätému

Pavol pripája zaujímavú poznámku: *Oni síce poznajú Božie ustanovenia, napriek tomu ich sami nedodržiavajú, ale schvaľujú aj druhým, keď tak konajú.*

### Boj proti lži

Proti všetkým i skrytým formám lži sa musíme starostlivo brániť. Verejnosť často kladie Pilátovu otázku: „Čo je pravda?“ Kto sa dôsledne nezasadzuje za pravdu, toho dnes nazývajú „tolerantným“ a „velkorysým“. Kto stojí za pravdou, musí často na seba vziať mučeníctvo odmietnutia i nenávisť. V druhom Petrovom liste je reč o odpadlíkoch: boli kedysi vernými veriacimi. *Ludia, ktorí unikli z hniloby sveta a zase sa doňho zaplietajú a nechávajú sa ním premôcť, sú na tom horšie, než boli na začiatku.*

### Duch pravdy

Cirkvi bol prisľúbený Duch pravdy. V rozlúčkovej reči povedal Ježiš učeníkom: *Duch Svätý, ktorého Otec pošle v mojom mene, ten vás naučí všetkému a pripomenie vám všetko, čo som vám hovoril.*

### Svätí sú vzormi pravdy a lásky

Svätci Katolíckej cirkvi sa dali viesť Duchom Svätým. Maximilián Kolbe, ktorý šiel na smrť namiesto jedného otca rodiny a zahynul 14. augusta 1941, napísal vo svojej knihe *Sprievodca: Šťastie, ktoré nie je založené na pravde, môže byť tak málo trvalé, ako málo trvalá je lož. Len pravda je prípustný základ šťastia pre každého jednotlivca i pre celé ľudstvo.* -sks-

# NOVÁ EVANJELIZÁCIA



**„Syn človeka prišiel hľadať, čo sa stratilo“  
Ja poznám pravdu – A brata nechám v omyle?  
Veď mu ide o život! – večný!**

Pár rokov po mojom obrátení som mal také niekoľkoročné obdobie, keď mi Boh často posielal do cesty ľudí z rôznych kresťanských denominácií a tiež aj Jehovových svedkov. Bral som to v tom čase ako výzvu a Božiu vôľu, a tak som s mnohými z nich v rámci apoštolátu viedol rozhovory. Jedno obdobie som často hovoril aj so spomínanými Jehovovými svedkami.

Keď som to niekomu z katolíkov spomínal, niektorí zvykli povedať: „to nemôžeš, lebo oni ťa prehovorí na ich vieru!“ Iní hovorili: „to nemôžeš, na to potrebuješ povolenie, aby si sa s nimi mohol rozprávať!“ Aj bežne to tak väčšinou chodí, že keď nám zabúchajú na dvere, tak len niečo zanedávame a radšej pred nimi hneď zabuchneme dvere, aby nás náhodou neobrátili na ich vieru. Samozrejme, ak sa na to necítíme, nemá význam zbytočne riskovať stratu viery, ale predsa len to môže byť aj pre nás výzva, aby sme im vydali svedectvo.

Ja som vždy každému katolíkovi hovoril: „aká je tá tvoja viera, ak ju môžeš po rozhovore s Jehovovými svedkami stratiť“!? Ak sa tak stane, potom taká viera nestojí za nič a niekde sa stala chyba.

Z rozhovorov s nimi viem, že väčšina ľudí, ktorých k sebe priťahli, bola naozaj práve z Rímskokatolíckej cirkvi. Hovorili, že prišli za ľuďmi a zavolali ich, aby si išli s nimi čítať zo Svätého pís-

ma. A že oni boli z toho úplne unesení: „to sa nám ešte nikdy nestalo, že by za nami niekto prišiel, aby sme si išli spolu čítať zo Svätého písma“. Boli to ľudia, ktorí boli katolíckmi 30, 40, 50 a viac rokov. V Katolíckej cirkvi je pritom obrovské množstvo možností ako sa zapojiť do nejakého spoločenstva, kde sa číta zo Svätého písma. Ale oni žiaľ túto možnosť nejakým spôsobom neobjavili. Možno sa stala chyba niekde inde. Katolík, ktorý je katolíkom 30, 40, 50 a viac rokov, už by sa nemal nechať stále len ťahať za ruku, ale už by mal byť on ten, ktorý bude ťahať iných.

Pán Ježiš, ako Božie Slovo, ktoré sa stalo telom, prišiel, aby prednostne hľadal, čo sa stratilo z domu Izraela. (Mt 10, 5-6)

Dnes Cirkev prežíva niečo podobné pri novej evanjelizácii, ku ktorej nás pozýva. Tento termín zaviedol sv. Ján Pavol II. a synoda o novej evanjelizácii, ktorá sa konala v roku 2012 nás nabáda k novej evanjelizácii práve už tradičných kresťanských krajín, ktoré sa stále viac stávajú sekularizovanými. Teda je to to isté, čo v prvom rade robil aj Pán Ježiš. Hľadal, čo sa stratilo z domu Izraela. (Mt 10, 5-6) A to sú aj mnohí naši bratia a sestry, ktorí konvertovali do iných cirkví, alebo vieru jednoducho stratili.

Učenci Pána Ježiša s ním chodili 3 roky a potom ich už posielal samotných. Po prijatí sviatosti birmovania sa

stávame aj my dospelými kresťanmi, ktorí by mali vedieť svoju vieru obhájiť (1Pt 3, 15) a mali by sme byť aj schopní sami odovzdať vieru ďalej bez toho, aby sme ju stratili. Lebo ako pritiahneme možno aj tých bývalých katolíkov naspäť, ak, keď mi zaklopú na dvere, len zanedávam, odsúdím ich a zabuchnem?

Verím, že ak by videli našu lásku, a že našu vieru aj žijeme a Božiemu slovu aj rozumieme a žijeme ho, tak by sa mnohí z nich aj vrátili.

Mnohí naši bratia protestanti, ako viem z rozhovorov, nás, katolíkov, majú za satanistov a modloslužobníkov, ale predsa len sa s nimi vieme porozprávať. Tak potom to môžeme príležitostne skúsiť aj s týmito našimi ostatnými stratenými bratmi a sestrami.

Mnohí títo naši stratení bratia a sestry z rôznych cirkví majú pocit, že Božiemu slovu rozumejú, ale vieme, že si z neho vyberajú len to, čo im vyhovuje. My si nedajme zobrať pravdu poznania, ktorú Katolícka cirkev starostlivo uchováva, nedajme si ju zobrať ani prijímaním protestantského myslenia, ale zároveň ukážme, že vieme komu sme uverili. (2Tim 1, 12) Ak máme na to priestor a čas, ukážme s láskou, že našou vierou len tak niečo neotrasie. Nie preto, že sme tí lepší, ale preto, že chceme pomáhať Pánovi hľadať a nachádzať, čo sa stratilo z domu Izraela – Cirkvi.

*Patrik Bañas*

*P. Mirczyslav Piotrovski TChr:*

## Hľadajte a nájdete (1.)

*Neuveriteľný príbeh obrátenia Scotta Hahna, jedného z najvýznamnejších súčasných amerických katolíckych teológov svedčí o tom, že úprimné a nekompromisné hľadanie pravdy vedie vždy k odhaleniu, že plnosť Božieho zjavenia je možné nájsť len v Katolíckej cirkvi.*

Scott Hahn prešiel fascinujúcou duchovnou a intelektuálnou cestou od pohrdania a nenávisťi ku Katolíckej cirkvi k tomu, že v nej objavil najväčší poklad, aký Boh daroval celému ľudstvu.



### Hahnove korene

Scott Hahn sa narodil v tradičnej protestantskej rodine a bol pokrstený v presbyteriánskej cirkvi. Ako mladík celkom prestal svoje náboženstvo praktizovať a začal viesť nezriadený spôsob života. Po spáchaní niekoľkých priestupkov sa ocitol pred súdom pre mladistvých. Bol odsúdený podmienčne na šesť mesiacov. Vďaka peknej dievčine Kathy sa začal zúčastňovať kresťanského hnutia Young life, ktorého cieľom bola evanjelizácia medzi problémovou mládežou. V priebehu rekolekcie ho oslovila výzva vedúceho tohto programu, aby sa účastníci vtedy, keď ku nim prichádza púštnosť, vnímať svoje hriechy ľahkovážne, zahľadeli dlho na Krista visiaceho na kríži. Scott si uvedomil, že aj jeho hriechy mali podiel na Ježišom ukrižovaní a preto sa rozhodol svoj život celkom zveriť Kristovi. Od toho okamihu sa v ňom odohrala tak radikálna zmena v jeho myslení, hodnotách a konaní, že ho opustili všetci jeho doterajší kumpáni.

Scott sa zamiloval do Svätého písma a Martin Luther a Ján Kalvín sa pre neho stali najväčšími autoritami v otázkach viery. Prijal všetky výhrady a antipatie ku Katolíckej cirkvi, ktoré boli medzi protestantmi pestované, nadobudol presvedčenie, že katolícka viera v reálnu prítomnosť Krista v Eucharistii je úplné poblúzenie. Nenávidel Katolícku cirkev a preto sa snažil všetkými prostriedkami presvedčať katolíkov, aby sa vzdali svojich pover a bludov, ktorých sa držali – o tom bol naprosto presvedčený. Udivovala ho tiež nechápavosť mladých katolíkov, s ktorými bol v kontakte, ktorí nepoznali Bibliu, základy katechizmu a učenie vlastnej viery.

Scott sa po ukončení kolégia túžil stať pastorom, aby mohol ľudí viesť k Ježišovi a preto sa pustil do magisterského štúdia v obore Svätého písma a teológie. V tom čase spolu so svojou milovanou dievčinou Kimberly 18. augusta 1979 uzavreli manželakú zmluvu, v ktorej do centra svojho manželského života postavili Ježiša a boli ochotní prijať päť alebo šesť detí.

### Bez kompromisov

Scott bol v hľadaní pravdy nekompromisný. S posadlosťou detektíva začal hľadať v textoch Písma odkazy, podľa ktorých je v protestantskej cirkvi vyhlasované a uvádzané učenie Biblie

do života. V tomto hľadaní sa mu stal najbližším spolupracovníkom a priateľom jeho spolužiak zo štúdií Gerry Matatics. Ako presbyteriáni boli obaja hlboko presvedčení, že Katolícka cirkev je apokalyptická babylonská nerestnica a pápež antikrist. V tom čase si Scottova žena Kimberly, ktorá študovala teológiu, vybrala ako tému pre svoju seminárnu prácu problém antikoncepcie. Jej skúmania ukázali, že do roku 1930 všetky kresťanské cirkvi považovali antikoncepciu za zlo bez ohľadu na okolnosti. Sväté písmo je v tomto ohľade jednoznačné: používanie antikoncepcie je v rozpore s prirodzeným právom, je znesvätením manželskej zmluvy, keďže popiera záväzok manželov plne sa navzájom odovzdávať. Kimberly odhalila, že po roku 1930 jedine Katolícka cirkev ostala verná učeniu Biblie, týkajúcemu sa manželstva a že so všetkým presvedčením a odvahou hlása zjavenú, i keď nepopulárnu pravdu o hriechu antikoncepcie. Vďaka tomuto odhaleniu nastal v manželstve Scotta a Kimberly radikálny zlom: obaja naprosto odmietli antikoncepciu, ktoré dovtedy používali. Bohu zverili všetky svoje plány a s plnou dôverou sa otvorili novému životu, ktorý Boh naplánoval pre ich manželstvo. Kimberly a Scott odovzdali všetky oblasti svojho života Ježišovi ako jedinému Pánovi. Aj vtedy, keď mali obmedzený rozpočet, dávali pravidelne desiatky na potreby cirkvi a zároveň zakusovali, s akou hojnosťou plnil Ježiš všetky ich potreby. Vždy svätili nedele s tým, že odkladali štúdium, ktoré považovali za prácu, dokonca i vtedy, keď mali v pondelok skúšky.

### Odhalenie chyby Luthera aj Kalvína

V tejto etape hľadania pravdy bola pre Scotta jedinou autoritou Biblia; aby lepšie porozumel kľúčovým biblickým textom, naučil sa grécky a hebrejský jazyk.

Štúdium Biblie viedlo k tomu, že Scott význam Zmluvy začal vnímať v inom svetle. Podľa protestantov bola Zmluva chápaná ako kontrakt. Lenže vo Svätom písme Zmluva znamená sväté, duchovné, rodinné spojenie. Bola to hlbšia jednota, než prirodzené pokrvné zväzky. Zmluva Boha s vyvoleným národom v Starom zákone znamenala, že Boh sa pre Izraelitov stal Otcom a oni jeho rodinou. Vďaka Novej zmluve, ktorú Ježiš Kristus uzavrel s celým ľudstvom, sa ľudia stali Božími deťmi

a celé ľudstvo jednou rodinou. Štúdium Biblie Scotta priviedlo k tomu, že odmietol Lutherovo a Kalvínovo učenie o ospravedlnení a ich terminológiu, prevzatú zo súdnej siene. Luther i Kalvín tvrdili, že ospravedlnenie sa uskutočňuje len skrze samotnú vieru, a nie skrze vieru, ktorá spôsobuje láskou sa vyjadrujúce skutky, ako učí Katolícka cirkev. Scott prišiel na to, že Luther urobil manipuláciu vo svojom nemeckom preklade listu Rimanom 3,28. V originálnom texte totiž čítame: „Človek sa stáva spravodlivým na základe viery.“ Luther doplnil „len“ viery, čo je očividným zneužitím a sfalšovaním biblického textu.

Scott odhalil, že ospravedlnenie nie je právnym dekrétom. Boh je predovšetkým Otcom a nie sudcom. V Kristovi nám dáva podiel na svojom živote a činí nás vlastnými deťmi. Svätý Pavol zdôrazňuje v Liste Efezanom 2,8-10, že viera je pre nás darom od Boha celkom nezaslúženým, nepochádza zo skutkov, ale dáva nám možnosť konať dobro. Naša viera je len vtedy živá, keď konáme dobré skutky. Bez nich je mŕtva.

Pre Scotta bolo zrejme, že vo Svätom písme nie je nikde reč o tom, že sme ospravedlnení len vierou. Tak sa teda jedna z najvýznamnejších zásad protestantizmu, že sme ospravedlnení bez skutkov, len mocou viery, ukázala ako nebiblická. Poznanie, že sa v tej otázke Luther zmýlil, Scotta stálo veľa. Biblia učí jasne, že „zo skutkov je človek ospravedlnený a nie len z viery“ (Jak 2,24). Svätý Pavol zdôrazňuje, že viera sa má uplatňovať skrze lásku. (porovn. Gal 5,6) „Keby som (...) mal všetky vedomosti, keby som mal vieru takú, že by som hory prenášal, ale lásky by som nemal, ničím by som nebol.“ (1Kor 13,2) Viera je teda absolútnym Božím darom a našou odpoveďou na ten dar, vyjadrenou v konkrétnych činoch.

### Túžba po jednota

Krátko pred dokončením štúdií bol Scott menovaný učiteľom a pastorom presbyteriánskej cirkvi vo Virgínii. K jeho povinnostiam teda patrilo nedelné kázanie a vedenie dvoch biblických stretnutí počas týždňa. Poslucháči boli fascinovaní ideou zmluvy Boha s ľuďmi ako Božej rodiny, ktorú Scott hlásal podľa Listu Židom a podľa ďalších listov Nového zákona. Štúdium evanjelia podľa sv. Jána a Listu Židom ho priviedlo ku zisteniu, že sviatosti a liturgia

sú podstatnou časťou života kresťanského spoločenstva. Scott pochopil, ako veľmi závažnú úlohu v potvrdzovaní zmluvy ľudí s Bohom zohráva liturgia a že hlavným cieľom jeho kázania má byť príprava veriacich na prijatie Sviatosti. Ježiš len jediný jedenkrát použil svoje „zmluva“ – pri ustanovení Eucharistie. Presbyteriáni prijímali Sviatosť len štyrikrát do roka. Scott si zaumienil, že to zmení a vyzval svoje spoločenstvo, aby prijímanie bolo každú nedelu. Na pochybnosti niektorých ľudí, že týmto spôsobom môžu prepadnúť rutine, odpovedal, že prijímanie je obnovovaním zmluvy s Bohom a že toto obnovovanie nie je treba tak drasticky obmedzovať. Pretože je to tak, ako keby sa obnovovanie manželskej zmluvy manželským aktom obmedzovalo na niekoľkokrát do roka. Návrh prijímať Sviatosť každý týždeň bol prijatý jednohlasne a stal sa ústredným bodom celebrácie, ktorú Scott ako v prvotnej Cirkvi začal nazývať Eucharistiou.

V istej chvíli si Scott na svoje veľké prekvapenie začal uvedomovať, že v Katolíckej cirkvi, ktorej bol horlivým odporcom, sa nachádzajú odpovede na rad jeho otázok.

Práve v tom čase prednášal o Svätom písme na súkromnej strednej škole. Študenti so zatajeným dychom počúvali jeho prednášky o Božej zmluve s ľuďmi. Hovoril o zmluve Boha s Adamom, Noem, Abrahámom, Mojžišom, Dávidom a o Novej zmluve, ktorú uzavrel Kristus, o zmluve, ktorá vytvára Božiu rodinu, zahŕňajúcu všetky národy sveta – a je to teda rodina všeobecná, čiže katolícka (od gréckeho *katholikos*), zahŕňajúca celý svet. Z istých dôvodov Scott nepripúšťal, že to môže byť Cirkev katolícka.

Po jednej z prednášok prišla za Scottom študentka a povedala mu, že podľa výsledkov hlasovania, ktoré medzi jeho žiakmi práve prebehlo, sa z neho stane katolíck. A navyše práve v ten deň ešte pripustila aj jeho žena, že so svojimi názormi sa on môže stať opakom Luthera. Rozhnevaný Scott to považoval za absurdné. Veď predsa práve on, ktorý sa považuje za sluhu slova Božieho, by sa nikdy nemohol stať Lutherovým opakom.

Keď sa mu narodil prvorozený syn a Scott ho držal na rukách, ako pastor oddelenej presbyteriánskej cirkvi sa zamýšľal nad tým, do ktorej cirkvi bude patriť jeho dieťa. Zrodila sa v ňom

túžba po jednote Božej rodiny, túžba po zjednotení všetkých cirkví. Scott sa neustále modlil za vernosť Božiemu slovu, aby podľa neho mohol žiť deň čo deň a s odvahou ho hlásať za všetkých okolností. Túžil po tom, aby jeho myseľ i srdce boli otvorené Duchu Svätému, ktorý hovorí skrze texty Svätého písma.

### Pravda o Eucharistii

Pri príprave prednášok strávil Scott niekoľko týždňov uvažovaním o šiestej hlave evanjelia podľa Svätého Jána, v ktorej sa nachádza známa Ježišova reč na tému Eucharistie (Jn 6,22-71). Scott bol celý čas presvedčený, že Eucharistia je len symbolom. Avšak počas hlbokého ponorenia sa do eucharistickej reči porozumel, že Ježiš nepoužil prenesený význam. Svedčia o tom jeho slová a veľké pobúrenie a pohoršenie poslucháčov, ktorí hovorili: „Ako nám tento môže dať jesť svoje telo?“ Ježišova reč je jednoznačná: „Moje telo je pravý pokrm a moja krv pravý nápoj. Kto je moje telo a pije moju krv, zostáva vo mne a ja v ňom.“ Ježiš hovorí jednoznačným spôsobom o svojej skutočnej prítomnosti v Eucharistii. Počas prvých tisíc rokov nikto z kresťanov túto pravdu nespochyboval, všetci v ňu verili. To bolo pre Scotta šokujúce odhalenie, keďže túto doktrínu hlásala Katolícka cirkev. Scott sa pri svojich seminárnych prednáškach venoval šiestej hlave evanjelia podľa svätého Jána len zbežne, nedotýkal sa problematiky reálnej prítomnosti Ježiša v Eucharistii. Urobil to preto, že sa bál prísť o prácu. Scott si ujasnil pod vplyvom štúdia Svätého písma, že liturgia a sviatosti musia v cirkvi zohrávať prvoradú úlohu, ako tomu, žiaľ, v presbyteriánskej cirkvi nebolo. Z toho dôvodu začal Scott uvažovať o prestupe do episkopálnej cirkvi. Keď to povedal svojej žene, tá na to reagovala plačom a tvrdila, že ona nikdy neprestane byť presbyteriánkou.

### Je jediným základom viery Sväté písmo?

Jedným z podstatných zásad presbyteriánskej cirkvi bolo tvrdenie, že nás spasí samotná viera (*sola fide*) a že jedinou autoritou a prameňom viery je len Sväté písmo bez Tradície (*sola scriptura*). To bol hlavný doktrinálny dôvod rozdelenia medzi katolíckimi a protestantmi. Protestanti tvrdia, že sme ospravedlnení len skrze vieru a že jedinou autoritou je Sväté písmo. Pro-

fesor Scott Hahn vo svojich prednáškach, opierajúcich sa o biblické texty, spochybnil zásadu *sola fide* ako nebiblickú, a namiesto toho učil, že jediným základom viery je Sväté písmo (*sola scriptura*). Jeden zo študentov sa profesora Hahna opýtal, na ktorom mieste Svätého písma je povedané, že jedinou autoritou je Biblia. Rozčúlený profesor odpovedal, že to je hlúpa otázka. Nato študent, pozerajúc mu priamo do očí, poprosil o hlúpu odpoveď. Ku stene pritlačený profesor citoval evanjelium podľa Matúša 5,17 a Druhý list Timotejovi 3,16-17. To ale neboli presvedčivé argumenty. Teda študent poprosil profesora o komentár k textu: „Preto, bratia, stojte pevne a držte sa toho učenia, ktoré sme vám odovzdali, či už slovom alebo listom.“ (2Sol 2,15). Hahn to nechcel urobiť a odložil diskusiu na neskôr. Ale študentova otázka ho nenechávala na pokoji až do tej miery, že sa pri modlitbe pýtal, či sú v Biblii texty, ktoré potvrdzujú protestantskú zásadu *sola scriptura*. Celé týždne hľadania v Biblii neprinášali žiadny výsledok. Hahn sa teda obrátil na najlepších amerických teológov. Ani to neprinieslo očakávané riešenie – odpovede boli formálne alebo v štýle „prečo vôbec dávaš také hlúpe otázky?“ ... Hahn sa ale nenechal odradiť a posil o „hlúpu“ odpoveď. Všetci priznávali, že tvrdenie *sola scriptura* nie je možné opierať len o Bibliu, že to je len teologický predpoklad. Neexistuje biblický text, že Sväté písmo je jedinou autoritou. Vyzýva ale k tomu, aby sme sa držali tradície, ústnej i zapísanej. (porovn. 2 Sol 2,15) Tvrdí, že zdrojom pravdy je cirkev. (porovn. 1Tim 3,15) Zostáva však otázka: Ktorá cirkev to je?

Scotta Hahna naplňal stále väčší nepokoj a obavy, nakoľko už predtým mu padol prvý stĺp protestantizmu (*sola fide*), a teraz sa pred jeho očami nachyloval druhý (*sola scriptura*). V tomto čase dostal Hahn od rektora seminára ponuku, aby sa stal dekanom, pretože študenti sú tak nadšení jeho prednáškami. Odmietol nie len tú skvelú ponuku, ale odmietol byť naďalej pastorom, pretože mu svedomie nedovoľovalo vyučovať doktrínu, o ktorej nebol sám presvedčený. Scott bol nekompromisný v hľadaní pravdy, jeho dôvera v Boha nemala hraníc, túžil poznávať a milovať všetko to, čo Stvoriteľ zjavil v textoch Svätého písma.

(Pokračovanie nabudúce)

## Viera ako horčičné zrnko...

### ...viera, ktorá hory prenáša.

...to je viera, v ktorej necháme konať Boha cez nás – lebo konať divy môže len On.

V tejto dobe Fatimy, keď Boh Máriu poveril vybojovať jeho víťazstvo, Ona nás učí tejto viere. Lebo k tomu jej víťazstvu je potrebná naša divotvorná viera.

**„Toto nie je jedno z mnohých hnutí, ale moje Hnutie, syn môj, nechaj teda konať mňa!“** (10. 2. 1974)

**„...aby všetko, čo robíš, som robila ja tvojím prostredníctvom. Dnes je tak veľmi potrebné, aby konala Matka: a ja chcem konať tvojím prostredníctvom...“** (9. 7. 1973)

O tom je aj to tak ťažko pochopiteľné obmedzovanie našej ľudskej činnosti vo večeradlách. Ako a kde inde, ako vo večeradle, by sme sa tomu mali začať učiť, aby sme nechali konať ju...

*(Milí čitatelia, podajte sa s nami i Vy o svedectvo, ako Mária, prítomná vo večeradle, konala vo Vašom živote pre svoje víťazstvo.)*

## Slovensko sa modlilo s vierou

Nebola by to modlitba s vierou, keby sme neverili, že sme vyslyšaní. Veriť znamená, aj keď nevidím, aj tak verím a mám istotu vo vyslyšanie. Niekedy je Pán Boh až tak súcitný, že keď by sa nám zdalo, že nás nevyslyšal v takejto modlitbe s vierou, dá aj mimoriadnu odpoveď o tom, že táto modlitba bola vyslyšaná. Napríklad dá počuť: „Pýtaš málo, chcem dať viac.“ No ešte lepšie by bolo, keby ani takú odpoveď nemusel dať a aj tak by sme verili, že sme vyslyšaní – ak nie tak, ako sme to mysleli, tak určite len lepšie.

Najpreukázateľnejšie je to, keď sa modlíme napríklad za uzdravenie v beznádejnom prípade a uzdravenie neuveriteľne nastane. Alebo za vyriešenie inej ťažkej situácie, ktorá vyzerá beznádejne a napriek tomu je naša modlitba viditeľne vyslyšaná vo vyriešení práve tej veci, o ktorú sme prosili. My sme sa však vlani 25. marca na priestransve Bratislavského veľkého piatku s vierou, o ktorú sme rok vytrvalo prosili, modlili s touto vyprosenou vierou o príchod Božieho kráľovstva. Toto je niečo, čo naozaj nie je možné hneď vidieť. To je celodejinný proces. Ten sa začal už príchodom Ježiša na svet, už on ohlasoval: „Priblížilo sa Božie kráľovstvo.“ Apoštoli sa pred jeho odchodom z tohto sveta pýtali, či ho už teraz ustanoví a Boží ľud ho odvtedy stále po stáročia očakáva. Tu sa naozaj nedalo predpo-

kladať, že hneď viditeľne nastane. A tak sme mali príležitosť prejavíť našu vieru ešte aj v tom, že „nevidíme a predsa sme uverili“, že sme boli vyslyšaní.

Ale nám Mária otvára „zapečatenú knihu“ a dáva poznať tajomstvá záverečného boja proti pekelnému hadovi, do ktorého ju Boh ustanovil ešte v raji. A ona prisľúbila vo Fatime svoje víťazstvo – toto víťazstvo bude konečným porazením pekelného hada a teda už tým očakávaným definitívnym príchodom Božieho kráľovstva. Značnú časť cesty tohoto záverečného boja sme s ňou už prešli. Je to cesta „zasvätenia sa jej Nepoškvrnenému Srdcu“, bolesťou ktorého sa ona pripojila ku Kristovej výkupnej obeť. A dala vo Fatime poznať, že záverečný útok pekla sa začal „bludmi z Ruska“. Proti ich rozšíreniu žiadala zasvätenie Ruska pápežom, no nestalo sa a bludy sa rozšírili do sveta. Potom už žiadala zasvätenie celého sveta v jednote s biskupmi sveta. Dlho sa nedarilo, až keď sa to stalo 25. marca 1984, červený drak komunizmu padol. V deň toho pamätného zasvätenia žiadala pre druhú časť boja,

proti praktickému ateizmu, o zasvätenie všetkých, biskupov, kňazov, rehoľníkov a veriacich, aby celá Cirkev tak vstúpila do univerzálneho duchovného večeradla, ktorým je jej Nepoškvrnené Srdce. Toto je teraz už posledná podmienka pre jej konečné víťazstvo. Ale keď sa to čakalo od pápeža, jedného človeka a on o tom vedel a celá Cirkev o tom vedela a predsa to trvalo 67 rokov, kým sa to uskutočnilo, koľko asi by bolo treba čakať, kým by sa spamätala celá Cirkev, všetci pastieri i veriaci, že sa majú zasväcovať Máriinu Nepoškvrnenému Srdcu pre jej konečné víťazstvo? – To si nevieme ani predstaviť. Ak by sa tu či tam nejaký biskup spamätal a vyzýval by k tomu, už to by bolo dosť, ale čo je to oproti požiadavke všetkých, celej Cirkvi! – A tu sa stal skutočne zázrak: Hlava Cirkvi, pápež, vyzval všetkých práve k takému zasväcovaniu sa všetkých, ako Mária žiada, jej Nepoškvrnenému Srdcu. A nie len „niekedy“, čo by mohlo znamenať aj „nikdy“ a tak by sa aj to mohlo zahrať „do autu“, ale určil aj deň, každého 25. marca každého roku.

A či my môžeme po takomto nečakanom až „skoku“, nie len kroku k víťazstvu Márie pochybovať, že naša modlitba s vierou toho 25. marca 2023 bola vyslyšaná? Po tolkej „ŕbavosti“ vo veci zasvätenia Ruska a potom sveta takáto „sviežosť“ v oveľa ťažšej úlohe, to je naozaj len dar z neba, pre ktorý nás Boh priviedol najprv k modlitbe za vieru a potom k modlitbe s vierou a aj nám ukázal jej vyslyšanie.

Teraz je na nás, aby sme výzvu pápeža Františka nenechali zapadnúť...  
A.V.



*Keď problém nie je ľudský, nemá ľudské riešenie.*



## Velkopiatočný zázrak

*V talianskom meste Andria prechovávajú v katedrále relikviu trňa z Kristovej trňovej koruny. V tých rokoch, keď Veľký piatok pripadá na 25. marec, teda na sviatok Zvestovania, trň v ten deň zázračným spôsobom zakvitne. V našej dobe tomu bolo dvakrát, v roku 2005 a v roku 2016. Ale najbližšie sa tieto dva dni stretnú až v roku 2157.*

### Ako pupence kvetov

Dňa 25. marca 2016 veriaci od včasných ranných hodín smerovali ku katedrále, v ktorej je k verejnej účte vystavená posvätná relikvia. Mnohí z nich si pamätali na predchádzajúci zázrak spred 11 rokov. Priebeh i čas zázraku býva po každý raz iný. Vtedy sa na trni s charakteristickým hladkým povrchom belavej farby objavili púčiky intenzívnej červenej farby. Po čase farba bledla a neskôr sa objavila znovu v rubínovom odtieni. Stalo sa to vo večerných hodinách, keď sa v uliciach mesta konala krížová cesta. O 21 hodine a 15 minúte sa trň vrátil do svojho pôvodného stavu.

### Čas očakávania

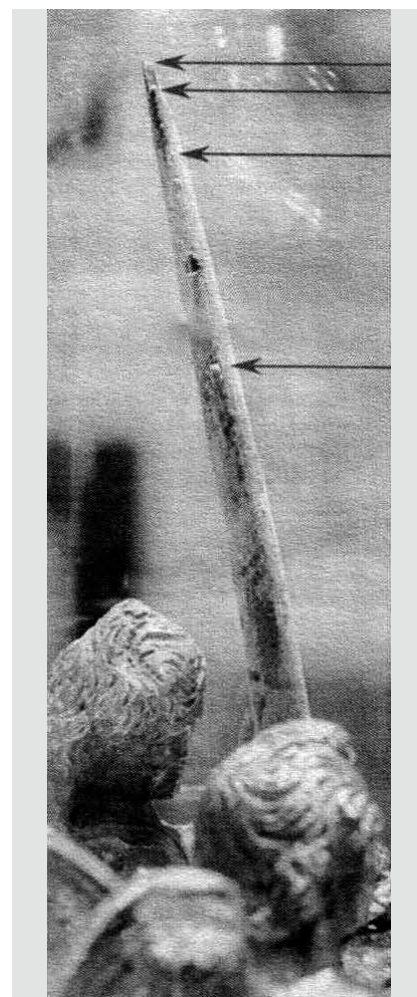
Skôr než však očakávaný 25. marec roku 2016 prišiel, rozhodol sa vtedajší andrijský biskup Raffaele Calabro ve-

riacich na tú udalosť pripraviť. Jeho túžbou bolo, aby skrze hlbokú modlitbu, reflexiu a katechézu posilnili svoju vieru a aby oživilí svoje kresťanské svedectvo. Preto presne rok pred očakávaným dňom zázraku na biskupovu prosbu pápež František vyhlásil pre Andriu Jubilejný rok posvätného trňa s motom: „Ecce homo. Kristus zdrojom a vzorom nového človečenstva.“

Zároveň s týmto duchovným snažením išli aj tie, ktoré mali pre budúcnosť overiť vierohodnosť zázraku. Bola ustanovená Špeciálna diecézna komisia, zložená z niekoľkých osôb – duchovných i svetských – pod predsedníctvom P. Gianniho Massara. Členovia komisie (medzi nimi boli početne zastúpení lekári) trikrát skúmali relikviu: 11. januára, 13. februára a 21. marca 2016. Každý raz bolo zaznamenané, že povrch trňa nevykazoval žiadne fyzické zmeny. Dátum nasledujúcej verifikácie bol stanovený na deň očakávaného zázraku: 25. marec 2016.

### Relikvia včera a dnes

Toho dňa si prišlo relikviu uctiť 30 tisíc veriacich nie len z Andrie, ale z celého Talianska aj zo zahraničia. Medzi adorujúcimi boli v katedrálnnej kaplnke sv. Richarda prítomní aj traja biskupi: biskup Raffaele Calabro – apoštolský administrátor diecézy An-



dría, biskup Luigi Mansi – zvolený biskup diecézy Andria a biskup Luigi Renna – biskup diecézy Cerignola-Ascoli Satriano. Tisíce ľudí sledovali živý prenos z katedrály na špeciálnych obrazovkách, umiestnených na dvoch miestach v meste. Tých, čo zostali doma, mali o zázraku informovať miestne médiá a talianska televízia. Ľudia si uvedomovali, že sa zúčastňujú historickej chvíle, lebo na ďalší Veľký piatok pripadne 25. marec až v roku 2157.

O vigílii udalosti sa otec Gianni Massaro snažil tmiť nadmerné nadšenie veriacich, varoval pred podliehaním duchu senzácie či prehnaneho záujmu. Opakoval, že ak sa zázrak stane, bude výlučne darom Božieho milosrdenstva, zdarma ľuďom darovaným. Tak tomu predsa bolo vždy, od toho roku 1633, keď kroniky prvý raz zaznamenali neobvyklé zmeny na trni, darovanom tri storočia pred tým kňažnou Beatricou d'Angió. Z archívnych záznamov vyplýva aj to, že Boh týmto divom preukazuje nie len svoje milosrdenstvo, ale aj vernosť: od toho 17. do 21. storočia



bolo niekoľko takých dní, keď Veľký piatok pripadal na 25. marec, a všetky boli poznačené týmto zázrakom.

Kto poznal históriu relikvie, vedel aj to, že Boh vyjavoval v tomto fenoméne svoju hojnosť a štedrosť: forma kvitnutia Posvätného trňa sa totiž nikdy nepakovala. Pre pútnikov v roku 2016 to znamenalo, že zázrak – ak sa z Božej vôle stane – bude pravdepodobne prebiehať ináč, než minule. Až do konca zostávalo hádankou, v ktorú hodinu a akým spôsobom sa relikvia zmení.

### Čo sa stalo na Veľký piatok v roku 2016

Napriek vzrušenej atmosfére očakávania sa toho dňa bohoslužby konali podľa ustáleného veľkopiatočného poriadku: o 9. hodine sa konala v katedrále modlitba hodínok, o 17.00 liturgia umučenia Pána a o 19.30 začala krížová cesta ulicami mesta. V kostole kňazi spovedali od 7. hodiny rannej.

Ani predpoludnie ani popoludnie neprineslo očakávané naplnenie. Až takmer v podvečer Boh preukázal svoju milosť a opäť zasiahol spôsobom vedecky nevysvetliteľným: okolo 16.10 sa na Posvätnom trni objavila prvá ne-

velká vypuklinka. Nachádzala sa asi 3 mm pod vrcholkom trňa. Potom okolo 17.10 sa stal nový, teda druhý kvetný púčik viditeľný voľným okom asi 4-5 mm nižšie pod prvým a tretí bližšie k násade Posvätného trňa, nakoniec štvrtý smerom k podstavcu relikvie. Ale čím sa toto nadprirodzené dianie líšilo od toho pred 11-timi rokmi, bola farba kvietkov. Tento raz to nebola farba červená, meniac sa v odieňoch ako minule, ale jemná biela. Aj samotné pupence pôsobili krehkejším dojmom.

V takejto situácii členovia komisie jednohlasne uznali mimoriadnosť javu, ako aj biskup Raffaele Calabro, prítomný v kaplnke sv. Richarda od 16.55 hodiny. Zostalo len doplniť formality: komisia spísala protokol a biskup Calabro počas homílie pri liturgii umučenia Pána vyhlásil veriacim, že sa zázrak stal. V kostole zavládlo obrovské ticho, ktoré sa následne zmenilo na výbuch radosti a vďačnosti.

### Láska až na kríž

Význam Posvätného trňa z Andrie nespočíva ani v jeho fyzickej veľkosti, má len niekoľko centimetrov, je porovnateľný s dĺžkou prsta. Nie je ani nejaký

jedinečný, takých trňov sa uchováva na svete viac, navyše jeho autentickosť nie je ani preukázaná. A predsa Boh si zvolil práve toto málo známe miesto na juhu Talianska, aby svojím výnimočným zásahom pripomenul ľuďom to, čo je najdôležitejšie. A je to jeho nekonečná láska k človekovi. Takto biskup Raffaele Calabro vysvetľoval prítomným veriacim tento fenomén: „Je to významná udalosť, veľmi krásna, hovorí nám, ako Boh veľmi miluje našu diecézu. On obnovuje ten zázrak nie pre to ukázanie veľkosti alebo niečoho neuveriteľného, ale preto, aby dal vedieť, že Kristus trpiaci a zmŕtvychvstalý je medzi nami, modlí sa za nás, je nám nablízku, nám chorým, trpiacim, úbohým.“

Zvlášť tým, čo prekonávajú bolesť, symbolizuje, že utrpenie nie je neplodné. Bolesť fyzická, psychická alebo duchovná, ak je prijatá v zjednotení s Kristom, sa ako Posvätný trň v Andrii mení v krásne pupence kvetov. Aj keď sú takmer nepatrné, ale ich sila je veľká. „Odvahu!“, hovoril sv. Ján Pavol II. „Boh na teba nezabudol. Kristus trpí spolu s tebou. A ty, keď obetuješ svoje trápenie, môžeš s ním spolupracovať na vykúpení sveta!“ (podľa VS)

## Reflexie:

Áno, každý zázrak je prejavom Božej lásky, že nás ním chce upozorniť, že naozaj medzi nebom a zemou niečo existuje, čo je nad nás, že existuje Pán prírody a zaujíma sa o nás, chce nám pomôcť nájsť pravdu, potrebnú aby sme nestratili cieľ svojho života. To platí aj v tomto prípade zázraku v Andrii. Tu ťažko nájsť nejakú výhovorku, že tomu tak nie je, tolčí to očakávali, relikvia bola na očiach toľkých, dokonca na kamerách a obrazovkách po celej krajine. Tu sa nedalo domýšľať si, nedalo sa falšovať. Ale len si predstavme, tolké očakávanie, dokonca vyhlásený rok prípravy, a keby sa nič nebolo stalo. Ale stalo sa a bolo to jasne toľkými viditeľné.

No ale je tu ten fenomén, že sa to deje len vtedy, keď Veľký piatok pripadá na 25. marec. Prečo nie každý Veľký piatok, ako sa pravidelne každoročne opakuje zázrak krvi sv. Januária. Tu jasne chce byť ukázané to spojenie

týchto dvoch dní, a je to niekedy až dosť zriedkavé, akoby roztrúsené v celých dejinách, najmenej od roku 1633, ale zaiste aj skôr. Lebo vtedy to už bolo zdokumentované, už museli byť na to pripravení, aby to vtedy sledovali. Čiže sa to muselo zbadať už oveľa skôr, na niektorý dávny Veľký piatok. Potom to čakali o rok, o dva, stále nič, až znova, keď sa to udialo a znova na Veľký piatok, ktorý padol na 25. marec. Už to museli mať odpozorované, keď sa napokon už na súbeh týchto dvoch dní pripravili udalosť zdokumentovať v tom roku 1633.

Teda o existencii Boha Stvoriteľa, ktorý vládne nad prírodou a ktorý sa nám z lásky prejavuje, svedčí každý zázrak, ale tu nám chce Boh niečo povedať práve tým spájaním týchto dvoch dní. Prečo práve týchto. Samozrejme, že aj o tom sa uvažuje, ale prichádza sa len na to, že je to začiatok a koniec Ježišovho pozemského života. Ale čo z toho? Čo by nám tým alebo chcelo povedať? Prečo by „vyrušovalo“ takou informáciou, z ktorej nič zvlášť neply-

nie, silnú výpoveď samotného Veľkého piatku... To by boli len ľudsky prítiahnuté konštrukcie, žiadne svetlo zhora pre cestu...

Mnohí máme skúsenosť, keď dieťa, učiace sa hovoriť, sa na nás nástojčivo obracia s nejakou svojou hatľaninou a nie sme schopní pochopiť, čo nám chce povedať. Až sa naskytne situácia, v ktorej nám svoju hatľaninu zvlášť výrazne zopakuje a až v tejto súvislosti pochopíme, čo nám dieťa chcelo povedať, akoby nám zasvietilo nejaké svetlo do toho.

No a nám na Slovensku také svetlo zasvietilo, keď sme si uvedomili, že sa v Mariánskom roku 1988 práve 25. marca udial Bratislavský veľký piatok. Nebol to veľkonočný Veľký piatok Krista, ten bol až o týždeň neskôr. Bol to však zviditeľnený veľký piatok Cirkvi, o ktorom hovorí Katechizmus Katolíckej cirkvi: „*Cirkev vojde do slávy Kráľovstva len cez túto poslednú Veľkú noc, v ktorej bude nasledovať svojho Pána v jeho smrti a v jeho zmŕtvychvstaní.*“ (KKC, 677) a Mária v „modrej

knihy“ hovorí, že je to teraz: „Cirkev dnes vystupuje na Kalváriu a nesie ťažký kríž.“ (16.10.1991) Toto už by zodpovedalo tomu, že by nám mohlo nebo chcieť tým niečo povedať.

Ale že by bolo to naše „tiché sviečkové zhromaždenie veriacich“, ktoré sa udialo v Bratislave až také niečo významné, že by mohlo byť nejakou dejinnou udalosťou?

Čo to vlastne bolo? – Bolo to postavenie sa na obranu viery, zvlášť na obranu Cirkvi, za menovanie katolíckych biskupov, ktorých chceli komunisti už nechať vymrieť a s nimi aj Cirkev. Aby nás odradili prísť, dávali najavo, že sa chystá niečo krvavé, a to pohotovosťou v nemocniciach. Veriaci tam teda išli aj ochotní trpieť za svoje vyznanie viery – teda bola tam aj tá Abrahámovská ochota. Mnohí sa postavili proti komunizmu, ale toto bolo jediné, keď sa veriaci postavili na obranu Cirkvi.

Z dejín poznáme, že to dokonca mohlo byť pre pád komunizmu potrebné. Vieme, ako prebiehajú Božie boje na tejto zemi: Keď sa chlapec Dávid postavil proti obrovi Goliášovi. Nestačilo, že pred ním vyznal svoju vieru v Boha, musel aj roztočiť svoj prak a ním Goliáša zraziť na zem. Taktiež pri veľkom víťazstve pri Lepante. Nestačilo, že sa celá Európa modlila, po uliciach chodili ružencové procesie, musela aj malá hrstka kresťanských lodí vyplávať v ústrety obrovskej flotile útočníkov, aby na nich Boh mohol prejavíť svoju pomoc.

Aj v Bratislave to bol taký Boží boj. Bolo to postavenie sa proti tomu, čo Mária vo Fatime predpovedala ako útok proti Bohu – proti komunizmu, jeho mocenskému ateizmu. Ako duchovnú zbraň proti nemu žiadala zasvätenie Ruska jej Nepoškvrnenému Srdcu. A keď sa to nestalo a „bludy z Ruska“ sa rozšírili, už bolo treba zasvätenie celého sveta. Až keď sa toto uskutočnilo, komunizmus zázračne padol. Ale ako u Dávida a pri Lepante, ani tu nestačilo len to duchovné, museli sa aj veriaci postaviť proti presile, ako Dávid a kresťania pri Lepante. A to sa stalo práve v Bratislave. Všade sa štrngalo kľúčami a protestovalo, ale len tu v Bratislave to malo charakter Božieho boja. Stalo sa to zase 25. marca, na výročie zasvätenia sveta a až po tomto

25. marci 1988 hneď v roku 1989 komunizmus zázračne padol. Teda ten Bratislavský veľký piatok bol skutkom Dávida proti Goliášovi. Tam a vtedy bol porazený komunizmus. A to naozaj nie je maličkosť.

Ak boj komunizmu proti Bohu bol tým dejinným útokom Kalvárie Cirkvi, potom ten Bratislavský veľký piatok mal naozaj dejinný a celosvetový význam víťazstva nad ním. A také niečo že by nám nebo chcelo dať poznať, že sa to očakávalo v dejinách spásy, by mohlo byť celkom primerané. Teda je naozaj možné, že spojenie Veľkého piatku a 25. marca zázraku Posvätného trňa práve túto historickú a celosvetovú udalosť pripravovalo a toto nám chcelo nebo predpovedať, poťažne nám teraz následne potvrdzovať. Podobne, ako si aj apoštoli až po Ježišomv zmrŕvychvstaní uvedomili, čo im chcel povedať tým, že ak zbúrajú tento chrám, o tri dni ho postaví.

Zázrak trňa Kristovej koruny v Andrii nie je jediný tohto druhu. Aj v bergamskej obci San Giovanni Bianco uchovávajú takúto relikviu trňa Kristovej koruny, ktorá podobne ako v Andrii, vždy, keď Veľký piatok pripadá na 25. marec, zázračne krváca. Biblické pravidlo Starého zákona hovorí: „Svedectvo dvoch je pravdivé.“ Dve takéto svedectvá v priebehu mnohých storočí dejín na dvoch miestach na svete, ktorých výpoveď sa dala pochopiť práve na Slovensku, poukazuje, že to chce byť naozaj svedectvo svetového a dejinného významu.

Musí nám, veriacim na Slovensku, byť jasné, že Bratislavský veľký piatok patrí Bohu. Musíme urobiť všetko pre to, aby sme ho Bohu na jeho slávu uchránili. Nik by v tento deň nemal zostať ľahostajný a každý by mal k tomu prispieť čím vie. Naše videosvedectvo „Na pulze dejín spásy“ 1 aj 2 o tom, ako nás naša nebeská Matka tu na Slovensku už roky vedie v ten významný deň až napokon k pripojeniu sa k výzve pápeža Františka každoročne 25. marca obnovovať naše zasvätenie Nepoškvrnenému Srdcu Márie už išlo vlni cez celosvetové stretnutie MKH v trojjazyčnej verzii do celého sveta. Raz bude 25. marec významným bodom víťazstva Nepoškvrneného Srdca našej nebeskej Matky na slávu konečného víťazstva Boha na tejto zemi.

## BYŤ DAROM NEPOŠKVRNENÉHO SRDCA PANNY MÁRIE PRE CIRKEV

Panna Mária nám v posolstvách, ktoré dala donovi Gobbimu, znovu vysvetlila fatimské posolstvo i to, ako ho máme žiť podľa jej priania.

Centrom všetkého je zasvätenie sa jej Nepoškvrnenému Srdcu, na ktoré sa stále odvolávame, aby sme mohli robiť pokroky v duchovnom živote a boli plodní pre Cirkev.

Panna Mária hovorí, že ak kňaz žije svoje zasvätenie, bude premenený ohňom Ducha, ktorý prebýva v jej Srdci.

Teraz sa vynasnažím zdôrazniť niektoré účinky, čiže dary (vyplývajúce zo zasvätenia sa Máriinmu Nepoškvrnenému Srdcu).

### 1. Dar byť obetovaný Bohu prostredníctvom Nepoškvrneného Srdca Panny Márie

2. februára 1991: „Všetkých vás volám vstúpiť do chrámu môjho Nepoškvrneného Srdca. Tu ste prinášaní ako obeta na slávu Otca, tu ste formovaní na podobu Syna, tu ste pretváraní mocným pôsobením Ducha Svätého.“

Hovorí, že sme obetovaní pre Otcovu slávu: „Vaša kňazská obeta je nutná pre spásu všetkých národov. Vstúpili ste do záverečnej fázy veľkého súženia a už pre vás nastala hodina veľkej skúšky, ktorú som vám toľké roky predpovedala. Je to skúška tak veľká a bolestná, že si to vôbec nemôžete ani predstaviť, je však nutná pre Cirkev a pre celé ľudstvo, aby k vám mohla prísť nová éra, nový svet, zmierenie ľudstva so svojím Pánom.“

V tomto kňazskom obetovaní sa na Otcovu slávu spočíva nasledovanie Syna, ktoré nesie Cirkev dopredu a chce pôsobiť – ako vždy nie bez Mamy – prostredníctvom maličkých, ktorých zhromažďuje, aby sformovala „malý verný zvyšok“ tých, ktorí sú chránení v jej Nepoškvrnenom Srdci a premenení Duchom Svätým.

„V týchto dňoch pôsobí Ježiš veľmi mocne vo všetkých častiach sveta, aby

uskutočnil plán svojej milosrdnej lásky. Tento plán je teraz skrytý v hĺbinách jeho Božského Srdca. Bude dnes odhalený len malým, prostým, chudobným, tým, čo sú čistého srdca. S týmito maličkými, ktorých si zhromažďuje zo všetkých končín zeme, obnoví Ježiš už skoro svoje kráľovstvo slávy. Toto je cesta, ktorá vedie k novej ére... volám vás všetkých vstúpiť do duchovného chrámu môjho Nepoškvrneného Srdca, aby som vás mohla priniesť ako obeť k sláve Pána a mohla vás formovať k prostote a malosti, k chudobe a čistote. Len tak sa môžete stať vy sami cestou, ktorá vedie k jeho kráľovstvu a ste mocným svetlom, ukazujúcim celému úbohému ľudstvu cestu, vedúcu k novým časom, ktoré vás očakávajú.“

Plán Ježišovej milosrdnej lásky je odhalený jedine maličkým. Toto „byť maličkým“ je účinok premeny, ktorú koná Duch Svätý v tom, kto žije v Nepoškvrnenom Srdci Panny Márie.

„Pôsobením sily Ducha Svätého, ktorý všetko preniká a obnovuje, príde k vám Božie kráľovstvo po ceste malosti a pokory. Ak sú vaše srdcia úplne čisté, môžu sa otvoriť Duchu Svätému, ktorý prichádza, aby v sláve vydal svedectvo o triumfe môjho Syna Ježiša. Keď je váš duch poddajný, potom môžete toto moje pozvanie pochopiť a prijať. Môj pyšný protivník bude porazený mocou maličkých.“

(8. septembra 1981)

Duch Svätý v nás koná zázrak malosti. Áno, je to zázrak, tak ako ním je obrátenie, avšak predpokladá našu odhodlanú cestu. Niet malosti, ak niet cesty, a to odvážnej cesty: pokojnej odvahy odovzdať sa Bohu, ako nám to Mária hovorí, do jej materinského náručia. Vtedy sa môže zázrak malosti rozvinúť, urobiť opravdivou našu obeť prostredníctvom Nepoškvrneného Srdca.

Koľkokrát nám Panna Mária povedala, že iba maličkým je odhalený jej plán. To nám dáva pochopiť, že keď žijeme v jej Nepoškvrnenom Srdci, dostávame ďalší dar.

## 2. Dar nového pohľadu

Občas Panna Mária používa výraz: „Pozerajte mojimi očami“. Ona má ne-

beský pohľad, pravdivý pohľad. Pohľad nielen ľudský, ale pretože je Nepoškvrnená, má tiež pohľad Ducha Svätého. Keď hovorí, problémy nezveličuje ani ich nepodceňuje. Vidí realitu vecí a učí nás, pomáha nám vidieť ich nadprirodzeným pohľadom.

Predovšetkým nám vysvetľuje, že „veľké súženie“ nie je tvrdou konfrontáciou medzi osobami, ktoré majú odlišné názory, nie je ľudskou konfrontáciou, ale v prvom rade má pôvod vo veľkej satanovej vzbure proti Najsvätejšej Trojici a jej dielu. Satan chce zničiť človeka, Cirkev a vieru.

Prepáčte, ale je dobré zopakovať tento pojem, inak obmedzíme súčasnú krízu na jednu z mnohých smerovaní a návratov ľudskej histórie, jeden z mnohých „vzostupov a pádov“ kresťanskej religiozity. Hovorí to mnoho ľudí, tiež v Cirkvi, a to aj dôležitých! Avšak takto by sa všetko, čo Panna Mária teraz robí, počnúc hlavne od 19. storočia, stalo bájkou, hlúpu agitáciou, fanatickým zveličovaním. Avšak my vieme, že to tak nie je... no potrebujeme si pomáhať, aby sme veci videli správne.

To, čomu nás chce Panna Mária naučiť, je pohľad duchovnej skutočnosti na pozemské okolnosti. Napríklad keď nám Ježiš hovorí „milujte svojich nepriateľov a modlite sa za tých, čo vás prenasledujú“, neučí iba byť dobrými, nie je to ohlasovanie „ne-násillia“! On učí, že kto „miluje nepriateľa a modlí sa za toho, kto ho prenasleduje“, umožní mu zostať milosti uzdravenia na duše tých, ktorí robia zlo. Nie je to „ne-násillie“, je to jednota s výkupným dielom Krista, je to náprava škôd, ktoré spôsobil nepriateľ v dušiach. Nerobí dobre len našej duši, a nielen sa odráža na Cirkev pre tajomstvo spoločenstva svätých, ale má aj tento aspekt odčistiť voči Bohu i voči dušiam. Ľudsky sa vidia „nepriatelia“ a „obety“, dobré osoby a zlé osoby, avšak duchovne sa vidí zlý duch, ktorý uskutočňuje svoje diela prostredníctvom niektorých osôb, ale Pán ich chce zachrániť prostredníctvom „svojich“ ľudí, a ak žijú tak, ako to on učil, zlý bude porazený a pokorený.

Rovnako teda, keď nám Panna Mária hovorí, že Cirkev bude prechádzať utrpením tak ako Pán Ježiš, neoznamuje iba utrpenie Cirkvi v posledných časoch, ale aj plodnosť utrpenia v Kristo-

vi, ktoré prinesie nový život v Duchu Svätom, aby sme sa pripravovali prijať ho modlitbou s ňou vo večeradle.

Panna Mária od nás očakáva, že sa naučíme pozerat jej očami, teda aj na smutné udalosti sveta v tomto čase, politické i cirkevné: čo koná Pán v tomto čase? Ona sa určite neuspokojí, ak by sme dávali udalostiam vo svete iba politické hodnotenia, alebo iba doktrinálne na cirkevné udalosti... Ona nás naučila, že všetko, čo sa v súčasnosti deje, je súčasťou boja opísaného v Zjavení 12 a naša jediná reakcia sa môže zrodit jedine z toho, čo sa hovorí v „modrej knihe“: u kňazov MKH a v jeho členoch u rehoľníkov i laikov nemôže byť iný život ako ten, ktorý nás naučila Panna Mária v „modrej knihe“.

Urobí nám dobre, ak budeme znova čítať o týchto posledných časoch s týmto novým pohľadom.

Panna Mária nás teda učí, aby sme trpeli s ňou v Cirkvi a pre Cirkev. V najtemnejšej chvíli utrpenia „zostáva Ján. A zostáva s Matkou. Kňazi môjho Hnutia, zostaňte aspoň vy v Cirkvi a zostaňte so mnou, so svojou Matkou! Hľadte na moju bolesť a trpte so mnou! V tejto hodine Kalvárie pre Cirkev budete znamením mojej prítomnosti. Jedinou oporou, ktorú jej Otec dáva v tejto hodine jej utrpenia a mučeníctva.“

(16. apríla 1976)

Nesmieme zabúdať na to, že don Stefano stále hovorieval, čo mu povedala Panna Mária 3. decembra 1979: „Idem a vyberám si za svoje obľúbené nástroje tých, ktorých si nikto nevšimne, a ktorí dokážu mlčať, trpieť a milovať. Tak môžem naplniť zázraky lásky môjho Nepoškvrneného Srdca“.

S týmto „novým“ pohľadom nebude naša obrana Cirkvi tvorená len slovami alebo dlhými textami na čítanie, aj keby to boli krásne apologetické spisy, ale predovšetkým modlitbou, večeradlami, obetovaným utrpením a milosrdstvom, ktoré pomáha mlčať.

## 3. Dar „mlčania“ v púšti týchto posledných čias

Je tiež potrebné naučiť sa mlčať... „jediná cesta pre mojich najmilších kňazov je cesta môjho Nepoškvrneného

*a Bolestného Srdca. Tu ich chcem mať všetkých ako deti: Preto sa musia učiť mlčať a nie samý rozruch, organizovanie a samá činnosť. Ako deti, ktoré sa modlia a ktoré milujú, deti, ktoré trpia so mnou, pre mňa a vo mne pre spásu všetkých mojich detí.“*

(16. septembra 1974)

Iste, niekedy sa nedarí mlčať, pretože to bolí, „nemlčanie“ môže byť nárek z bolesti kvôli súčasnej situácii, to je pravda... mlčanie neznamená „nesvedčiť“ alebo „nedávať najavo“, avšak tu zachádzame do veľmi delikátnej oblasti, povedal by som „duchovne nebezpečnej“, pretože sa môže vybočiť k súdom, lamentovaniu, strate odvahy, niektorých vedie priamo k oddeleniu sa od Cirkvi, aby sa cítili „opravdivou Cirkvou“.

Pozor, na tejto „púšti sveta“ sa kvety nezrodia z vetra slov, z úderov súdov, ľadu nepriateľstiev, ale z dažďa sĺz lásky Panny Márie a toho, kto trpí s ňou, a z rosy milosti Ducha Svätého, ktorý zostupuje na príhovor Nepoškvrneného Srdca Panny Márie na Cirkev, pričom pôsobí osobitne na srdcia s ním zjednotené a jemu zasvätené: tak povedie Duch Svätý Cirkev k podobnosti Nepoškvrneného Srdca a z púšte sa stane záhrada, v ktorej sa môže Najsvätejšia Trojica odrážať so záľubou (porov. 6. augusta 1977).

*„Nadišli chvíle, keď púšť sveta bude obnovená milosrdnou láskou Otca, ktorý chce v Duchu Svätom všetkých priťahovať k Božskému Srdcu Syna, aby konečne mohlo vo svete zažiariť jeho kráľovstvo pravdy a milosti, lásky, spravodlivosti a pokoja.“*

*Cirkev a svet budú tak môcť dosiahnuť takú slávu, akú dosiaľ nepoznali. A aby jeho milosrdenstvo mohlo viac zažiariť, Boh zveril prípravu tejto obnovy mojej materskej činnosti.“*

*Chcem, aby sa ten čas skrátil, pretože mnohé duše deň čo deň hynú pre večnosť. Tolko duší prichádza do pekla., lebo sa ľudia už nemodlia, pretože hriech sa šíri a nie je už odčinený, pretože ľudia idú ľahkomyselne za bludom. Vaším prostredníctvom, apoštoli svetla môjho Nepoškvrneného Srdca, môžem skrátiť dobu veľkej očisty.“*

(25. novembra 1978)

Prosieť o schopnosť mlčať znamená prosieť o schopnosť trpieť a obetovať sa,

v modlitbe a odčinovalí, v pokornej a milosrdnej láske, z toho sa zrodí aj dobré svedectvo, správne slovo a predovšetkým plodné pôsobenie Ducha Svätého v nás.

#### **4. Dar byť znamením a nástrojom víťazstva Nepoškvrneného Srdca**

Skrátka, modliť sa, trpieť, obetovať sa, mlčať a odčinovať je spôsob, ktorý nám ukazuje Panna Mária na prehĺbenie nášho zasvätenia sa jej Nepoškvrnenému Srdcu a nechať, aby Ona stvárňovala naše srdce a urobila z nášho života opravdivú duchovnú zbraň proti plánom nepriateľa.

V tomto spočíva výnimočné tajomstvo milosti a milosrdenstva: Panna Mária vždycky volala maličkých, jednoduchých osôb, ktorým hneď otvorila srdce. Boli aj obdivuhodné príklady obrátenia dospelých, spomeňme si na Ratisbona alebo na Bruna Cornacchiolu (Tri Fontány v Ríme), ktorí potom, ako si ich získala Panna Mária, žili pre ňu. Môžeme sa porovnať s týmito dvoma príkladmi ľudí, ktorí boli zmätení v pýche a vzbure voči Bohu a predsa sa milosrdne stali nástrojmi Panny Márie.

Takto sme boli aj my, hriešnici, zachránení materiským zásahom Nepoškvrnenej, ktorá nás chce chrániť vo svojom Nepoškvrnenom Srdci a aby sme sa dokonca stali nástrojmi jej víťazstva! ... Myslím, že by urobilo našej duši a srdcu dobre, keby sme sa zamysleli, či by sme v tomto všeobecnom zmätku zostali verní bez tohto výnimočného zásahu Panny Márie do nášho života... teda ak sme zostali silní, ak sme neboli odvedení z cesty schizmatickými prúdmi, či už z jednej alebo druhej strany... tak je naozaj Nepoškvrnené Srdce naším útočiskom, ktoré nedovolí, aby sme boli rozptýlení, ale zostali zjednotení s Cirkvou, a tak sa v jej Nepoškvrnenom Srdci stávame vhodnými nástrojmi, aby sme Bohu opäť priviedli tých, ktorí sú v nebezpečenstve, že sa stratia. Povedzte, či toto nie je milosrdenstvo... ba voči kňazom, ktorí sú viac v kríze, má Panna Mária dojemné slová, slová plné bolesti a starostlivosti, ale i milosrdenstva a prislúbenia: „*Všetci títo moji synovia kňazi sú chorí, lebo padli do vlády sata-*

*na. A ako môže, môj najmilší syn, byť moje Nepoškvrnené Srdce ponorené do bezhraničného mora bolesti?*

*Čo máte robiť vy, kňazi môjho hnutia, vy, milovaní synovia môjho Bolesného Srdca, pre spásu všetkých týchto mojich synov kňazov, ktorí sú takí chorí a tak potrebujú moju materiskú pomoc? Pomáhajte im bez toho, aby ste ich súdili. Milujte ich stále. Neodsudzujte ich: to nie je vaša úloha. Milujte ich vaším utrpením, vaším svedectvom, vaším dobrým príkladom. Buďte im príkladom, aby ste chránili aj navonok vašu dôstojnosť: nikdy sa nevzdávajte svojho cirkevného odevu a tak poslúchajte vôľu vikára môjho Syna, pápeža.“*

*Modlite sa za nich: je potrebná veľká sila modlitby, aby ste získali od Ježišovho Srdca milosť, aby sa títo moji úbohí synovia obrátili a robili pokánie. Vás som si vyvolila pre víťazstvo môjho Nepoškvrneného Srdca vo svete. Avšak toto víťazstvo sa začne spásou mnohých mojich úbohých synov kňazov, ktorí sa stratili.“*

Takto ich volá vo svojej bolesti: často hovorí, že sú to zradcovia, pretože objektívne to tak je, avšak stále ich pokladá za milovaných synov, chorých, ktorí potrebujú jej pomoc (chce, aby sme ňou boli my!), svojich úbohých stratených synov, pričom jej víťazstvo zažiarí ich obrátením.

Hľa, my kňazi MKH ako nástroje víťazstva Máriinho Nepoškvrneného Srdca na potešenie Cirkvi.

#### **5. Dar ukázať v Cirkvi cestu uzdravenia (očistenia)**

Keď sa Panna Mária zjavila trom pastierikom, dala zostúpiť na Cirkev veľmi mocnú milosť zasvätenia sa jej Nepoškvrnenému Srdcu a modlitby, pokánia a odčinovalia. Je to skutočná a opravdivá cesta uzdravenia pre Cirkev.

Ak v týchto posledných časoch vidíme toľké bolestné, krvácajúce rany v živote Cirkvi, vidíme aj cestu toho, čo práve robí Najsvätejšia Trojica pre Cirkev. Je to očisťovanie, uzdravovanie zo všetkých týchto rán. Keď vstúpim do nejakého kostola a Svätostánok musím hľadať, a možno ho ani nenájdem, vždy

hovorím Pánovi: „jedného dňa sa vrátiš na viditeľné miesto, do stredu, budeš uctievaný tak, ako si to zaslúžiš a my ti to radi oslávim.“ Odsunúť Svätostánok z architektonického stredu v kostoloch a tým aj z centra pozornosti, alebo len neprejavovať mu úctu tradičnými znakmi (kvety, svetlá, ozdoby, atď.) prispelo a doteraz prispieva k oslabeniu duchovného života v Cirkvi.

Bolo tu postupujúce vyprázdňovanie posvätnosti sakrálnych priestorov a dôsledkom toho aj oslabenie chápania liturgickej činnosti Cirkvi.

Avšak aj toto je súčasťou očistovania Cirkvi.

Panna Mária nám to povedala napríklad vtedy, keď nám odporúčala modlitbu anjela, v eucharistickom poslanstve z 8. augusta 1986: „Dnes je Ježiš vo svätostánku obklopený toľkou prázdnotou, opustenosťou a toľkou nevďačnosťou. Vo Fatime som predpovedala túto dobu pomocou anjela, ktorý sa zjavil deťom a naučil ich modlitbu: „Najsvätejšia Trojica, Otec, Syn a Duch Svätý, s hlbokou úctou sa ti klaniam a obetujem ti najsvätejšie telo, krv, dušu a božstvo nášho Pána Ježiša Krista, prítomného vo všetkých svätostánkoch sveta, na odprosenie všetkých urážok, ktoré sa ti dostávajú.“

Takže očistovanie nie je len doktrínou záležitosťou, ale aj súčasťou návratu k Bohu a životu z neho, ako žije Nepoškvrnené Srdce.

„Od všetkých týchto mojich synov žiadam len to, aby sa zasvätili môjmu Nepoškvrnenému Srdcu, aby sa mi úplne prenechali. Tak v nich budem sama konať. A moje víťazstvo už začalo ich prostredníctvom.“

Zdá sa, že sa satanovi aj v mojej Cirkvi podarilo všetko dobyť. Cíti sa istým, pretože sa mu podarilo oklamať vás a zviest’:

– bludom, ktorý sa všade šíri a ktorý hlása dokonca toľko kňazov, mojich úbohých synov;

– neverou, ktorá sa skrýva pod pláštikom kultúry, prispôsobovania a snahy hlásať evanjelium spôsobom aktuálnejším a prijateľnejším; tak evanjelium, ktoré dnes niektorí hlásajú, už nie je evanjeliom môjho Syna Ježiša;

– hriechom, ktorého sa stále viac dopúšťajú a ho ospravedlňujú; často sú

to práve kňazi a rehoľné osoby, ktorí sa svojim životom stali skutočnými stokami nečistoty.

Nad touto Cirkvou, ktorá sa zdanlivo už potápa, satan chce vládnuť ako istý víťaz. Ja ho zasiahnem do srdca a jeho víťazstvo postavím do služieb triumfu môjho Nepoškvrneného Srdca. Temnotu, ktorú všade rozšíril, použijem, aby som vyvolila duše svojich najmenších synov a dám im svoje vlastné svetlo. Tak budú všetci touto temnotou nútení hľadať spásu a svetlo, ktoré vychádza z môjho Nepoškvrneného Srdca. A celý triumf môjho nepriateľa bude slúžiť len na to, aby tak pomohol mnohým dušiam uchýliť sa do tohto môjho materského Srdca.

Povolám svojich kňazov, aby vydali svedectvo o svojej vernosti až k hrdinstvu. Svojím príkladom pomôžu dušiam mnohých mojich zblúdilých detí vrátiť sa na cestu vernosti.

Svojich najmilších synov povediem k veľkej svätosti, aby ich prostredníctvom bolo ešte podané zmierenie za všetky hriechy sveta. A tak veľa stratených detí bude môcť byť ešte spasených.

Preto má dnes satan zo mňa taký strach! Ale ja som teraz pohla šikom svojich maličkých synov. Nič ma nebude môcť zastaviť, dokiaľ nedosiahnem svoje úplné víťazstvo. Tak v tej chvíli, keď sa bude zdať všetko stratené, Božia prozreteľnosť uskutoční triumf môjho Nepoškvrneného Srdca vo svete.“

(18. mája 1977)

## 6. Dar byť „darom Nepoškvrneného Srdca“

Napokon, čo teda môže dať Mariánske kňazské hnutie Cirkvi týchto posledných čias?

Byť zástupom Nepoškvrneného Srdca Panny Márie, verným zástupom, ktorý poslúcha Cirkev a poslúcha aj našu nebeskú Mamu, zasväteným službe a láske k Bohu. Preto je ochotný modliť sa, trpieť, obetovať, mlčať a odčičňovať pre dobro Cirkvi a jej jednoty.

Byť liekom pre zlá, ktoré sa nachádzajú v Cirkvi, liekom, ktorý je odrazom Nepoškvrneného Srdca Panny Márie, liekom, ktorý je dokonca samo Nepoškvrnené Srdce: Panna Mária sa daruje Mariánskemu kňazskému hnutiu, aby

ho samo Hnutie darovalo Cirkvi prostredníctvom života zasvätenia.

Byť – v Nepoškvrnenom Srdci Panny Márie – veľkou silou príhovoru na obmedzenie, odporovanie a ničenie pôsobenia nepriateľa, ktorý sa stáva zo dňa na deň viac pyšný a tyranský, avšak ktorý nemá nádej, že bude trvať dlhšie ako limit, ktorý je určený na očistenie Cirkvi a pre víťazstvo Nepoškvrneného Srdca Panny Márie.

Byť teda dnes charizmou prítomnosti Panny Márie v Cirkvi.

1. januára 1991 nám Panna Mária hovorí:

„Rozmnožujte všade večeradlá modlitby, o ktoré som vás už toľko žiadala a nenechajte sa premôcť strachom ani znechutením.“

Majte veľkú dôveru v mocnú účinnosť príhovoru a sprostredkovania vašej nebeskej Matky. Veľké súženie, ktoré vás čaká, je preto, aby vás pripravilo na zrodenie novej éry, ktorá prichádza na svet. Prežívajte tento nový rok v mojom Nepoškvrnenom Srdci – je to útočisko, ktoré som pripravila pre tieto časy, plné súženia pre jednotlivcov i pre celé národy. Tak nebudete mať strach. Vaše súženie bude vzrastať s narastaním skúšky, ktorá už začala.

Som zvestovateľkou novej éry.

V hlbokéj temnote vášho času, ak žijete so mnou, môžete už rozpoznať sviatanie novej éry, ktorá vás čaká. Pozerajte na toto svetlo a žite v pokoji srdca a v nádeji.

Ak zostanete so mnou v mojom Nepoškvrnenom Srdci, moji najmilší a deti mne zasvätené, môžete už od týchto chvíľ začať novú éru svätosti a milosti, svetla a čistoty, lásky a pokoja. Tak v hodine veľkej skúšky poskytnete všetkým charizmu mojej materskej prítomnosti a budete slastným a vytúženým balzomom pre toľko otvorených a krvácajúcich rán.“

Nedá mi, aby som nepripomenul aj tieto, neuveriteľne krásne slová: „V rozhodnom boji chcem mať svojich synov kňazov pri sebe: Ja ich povediem, oni budú počúvať moje príkazy, budú plniť moje priania a ochotne splnia všetky moje požiadavky. Ak sa oni nechajú svojím zasvätením mnou vlastniť, Ja sama sa v nich zjavím a ich prostredníctvom zasiahnem svojho nepriateľa

*do srdca a svojou pätou mu rozdrvím hlavu.“* (1. novembra 1973).

Moc „pošliapať hadovi hlavu“ je darovaná maličkým.

Skutočne, dar, ktorý sme dostali, zasvätenie sa Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie a byť apoštolmi týchto posledných čias, je väčší, ako by sme si mohli predstaviť!

Vyprosujme si spoločne milosť byť verní, dôverčiví, maličkí, zamilovaní, odovzdaní.

*... prostredníctvom vás môj veľký plán lásky bude môcť byť vyplnený skrze triumf môjho Nepoškvrneného Srdca, ktorý je triumfom milosrdnej lásky Božej nad svetom.*

*Od vašej odpovede záleží, či môžem s vami rátať vo veľkom boji proti satanovi a jeho mocnému vojsku – v boji, ktorý už začal. Povedala som vám, že pre každého z vás som pripravila jeho miesto, miesto jediné a nenahraditeľné. Nepýtajte sa, aké je vaše miesto, na čo vás použijem, kam vás povediem, lebo pre každého z vás moja materská láska určila úlohu, ktorú máte splniť. A každý z vás má v mlčaní a v pokore dokonale splniť túto úlohu.*

*Preto sa mi máte zveriť s krajnou dôverou, máte vo mňa veriť, máte sa nechať ochotne mnou viesť so synovskou odovzdanosťou, bez toho, že by ste sa nechali zastaviť pochybnosťou, neverou, ktorá vás obklopuje, vašimi vlastnými túžbami, často prehnými, alebo vašou zvedavosťou, ktorá vás ženie, aby ste poznali to, čo teraz ešte poznať nemáte.*

*Som vaša Kráľovná a vaša nebeská Vodkyňa a zjednocujem vás vo svojom oddieli, zároveň vás oblekam do svojej vlastnej nepremožiteľnej a hroznej sily proti svojim nepriateľom.“*

(29. júla 1979)

V poslušnosti našej Kráľovnej a Vodkyne je naša najväčšia radosť.

S Ňou a v Jej Nepoškvrnenom Srdci nech je pochválený Ježiš Kristus!

*Luca Pescatori,  
generálny responsabile, Fatima 2022  
Preklad: Sr. Margita Baroková*

*(Prednášky z Collevaenza sa postupne zverejňujú aj na našom webe: www.mkh.sk)*

## **KATECHÉZA** **Svätého Otca Františka**

### **Svätá omša (6)**

### **Bohoslužba slova – evanjelium a homília**

(Mk 2,2-2)

Tak ako Kristové tajomstvá osvetľujú celé biblické zjavenie, je evanjelium v bohoslužbe slova svetlom, ktoré umožňuje chápať zmysel predchádzajúcich biblických textov ako Starého, tak Nového zákona. „Stredom a naplnením celého Písma ako i celej liturgie je Kristus.“ (*Úvod k omšovému lecionáru, 5*)

Preto liturgia odlišuje evanjelium osobitnou poctou od ostatných čítaní a preukazuje mu úctu (porovn. *Všeobecné pokyny k Rímskemu misálu, 60 a 134*). Jeho čítanie je preto vyhradené kňazovi alebo diakonovi, ktorý potom knihu pobozká; vypočuje sa v stojí a každý sa pred tým značí krížom na čele, ústach a hrudi. Sviece sú zažaté na počesť Krista, prenašajúceho „dobrú zvesť“, ktorá obracia a premieňa. Je to priama reč, ktorá sa odohráva medzi akklamáciami, po ktorých nasledujú odpovede: „Sláva tebe, Pane“ a „Chvále tebe, Kriste“. Evanjeliom sa k nám prihovára Kristus a preto mu venujeme pozornosť.

V omši teda nečítame evanjelium preto – čo je treba zdôrazniť – aby sme vedeli, ako sa veci udiali, ale aby sme si uvedomili, čo urobil a povedal Ježiš, ktorého slovo je živé a preniká do nášho srdca. Je teda dôležité počúvať evanjelium s otvoreným srdcom, pretože je to živé slovo. On (Ježiš) ho prednáša aj napríma v nás. Svätý Augustín napísal, že „evanjelium sú ústa Krista, ktorý kraluje v nebi, ale neprestáva hovoriť na zemi“ (*Sermo, 85,1; Tract. In Joannem,30,1*). Ak „Kristus doteraz hlása radostnú zvesť“ (*Sacrosanctum concilium, 33*), z toho vyplýva, že Mu účasťou na omši musíme odpovedať. Počúvame, aby sme odpovedali.

Kristus, ktorý chce oslovovať, používa aj slovo kňaza, ktorý po evanjeliu káže. (*Všeobecné pokyny k Rímskemu*

*misálu, 65,66; Úvod k omšovému lecionáru, 24,27*)

Homília, ktorú Druhý vatikánsky koncil vrelo doporučuje ako súčasť bohoslužby (*porovn. Sacrosanctum concilium, 52*), nie je príležitostný príhovor, ani katechéza ako tá, ktorú teraz prednášam, ani konferencia či prednáška, ale „nadväzuje na dialóg, ktorý Pán so svojím ľudom začal“ (*Evangelii gaudium, 137*), aby dospel k naplneniu v živote. Autentickou exegézou evanjelia je náš svätý život! Pánovo slovo končí svoj beh, keď sa v nás stane telom a premení sa v skutky, ako tomu bolo u Márie a svätých. Pripomínam to, čo som povedal minule, že Pánovo slovo vstupuje do uší, prechádza srdcom a rukami a mení sa na skutky.

O homílii som už pojednával v exhortácii *Evangelii gaudium*, kde som sa zmienil, že liturgický kontext „vyžaduje, aby kázanie orientovalo zhromaždenie a tiež kazateľa ku spoločenstvu s Kristom v Eucharistii, ktorý pretvára život. (*tamtiež 138*).

Kto káže, má svoju úlohu plniť dobre a skutočne slúžiť všetkým, ktorí sú na omši, ale tiež tí, čo počúvajú, sa majú účastniť. Najmä venovaním náležitej pozornosti, to znamená koncentráciou správnej vnútornej ochoty, bez subjektívnych nárokov a s vedomím, že každý kazateľ má svoje prednosti a hranice. Niekedy dlhá, nesústredená či nezrozumiteľná homília nudí, inokedy sú prekážkou predsudky. Ten, kto prednáša homíliu, si musí uvedomovať, že si nerobí svoje veci, ale káže, prepožičiava hlas Ježišovi. Homília musí byť dobre pripravená a krátka. – Istý kňaz mi raz hovoril, že mu jeho otecko zveril, aký je spokojný, že našiel kostol, kde sa pri omši nekázalo... Kolkokrát sa len počas kázní niekomu stane, že sa nesústredí a dokonca vyjde von a zapáli si cigaretu. Preto je dobré, drahí hňazi, pripravovať dobrú homíliu modlitbou, štúdiom a reflexiou a mala by trvať najviac desať minút.

Na záver môžeme povedať, že v bohoslužbe slova vedie Boh skrze evanjelium a homíliu dialóg so svojím ľudom, ktorý Mu pozorne a úctivo načúva a zároveň uznáva, že Boh je prítomný a činný. Ak sa teda započúvame do „dobrej zvesti“, vyvolá v nás obrátenie a premení nás, takže budeme schopní meniť seba i svet. (RV)

Mons. Andreas Laun:

## Sebaurčenie kresťanov v bezbožnom svete

„Tým najdrahším pre nás je Ježiš Kristus“

*Západná, celkom na tento svet upútaná spoločnosť, stojí pred fenoménom náboženstva nechápavo, často dokonca nepriateľsky. Nárok kresťanov, poznať pravdu v Osobe, sa im javí ako nepríjemná provokácia.*

Je to už dávno, ale kedysi existovali v rámci propagácie misií malé figúrky, ktoré predstavovali čierne dieťa, pred jeho nohami boli malé pokladničky, ktoré lákali vhodiť mincu. Vždy, keď nábožné biele dieťa obetovalo zo svojich úspor nejaký peniaz, malý černoško vďačne kývol hlavou a biele dieťa vedelo: Po prvé, že urobilo dobrý skutok a po druhé, že tieto peniaze budú použité, aby sa z mnohých pohanských detí stali dobré kresťanské deti a že tie potom krstom môžu prísť do neba.

Tie časy sú už preč, môžeme sa pousmiať, ale nemali by sme sa vysmievať na základe vlastnej „osvietenosti“. I keď onen model by nám mohol pripadať trápny, vtedy ešte katolíci poznali učenie Cirkvi a o misiách zmysľali v podstate správne. Dnešné nedorozumenie, že misie nie sú dôležité, nie je o nič lepšie. Verejnosť neprekonalá omyly z minulosti, ale nahradila ich inými, a to takými, ktoré sú oveľa závažnejšie, pretože majú svoje korene v nevere a spočívajú v nepochopení náboženstva vôbec!

Pre neveriacich sú všetky náboženstvá bez rozdielu len ľudské diela, povery, alebo možno lepidlo, ktoré držalo po stáročia pospolu politický systém ako napríklad ríšu faraónov, alebo ako svet bohov starých Rimanov udržoval rímske impérium. Kladne sa dá náboženstvo posudzovať z pozície neveriacich ako nositeľ kultúry. Ale ináč nemajú náboženstvá hodnotu, a to práve v tom, čo hovoria samy o sebe.

To, čo sa v Biblii hovorí o ničomnosti pohanských bohov, to isté hovorí moderný ateista o židoch a kresťanoch so zvláštnou, nepriateľskou vášňou, ktorá je pozoruhodná pre niekoho, kto i tak považuje všetko náboženské len za

druh nejakých rozprávok. Je to akoby sa niekto stále bál tieňov, i keď sa stále uisťuje, že strašidlá neexistujú.

Keď sa dnes hovorí o náboženstve, samotné náboženstvo sa nepripúšťa k slovu, ale sa mu vymedzí rámec, v hraniciach ktorého sa smie podávať. „Nábožensky správne“ a teda pre sekulárny svet prijateľné sú len tie náboženstvá, ktoré „sa majú navzájom radi“, nepokúšajú sa misionárif iné náboženstvá, ktoré „podporujú mier“ a všeobecne „učia“ všetko to, čo zastáva moderný, totalitnými rysmi sa vyznačujúci moralizmus „dobrých ľudí.“

Náboženstvá majú odsudzovať a do svojich učení prijímať, čo im duch doby predpisuje odsudzovať a prijímať. Majú vyučovať „európskym hodnotám“ a majú sa správať ideologicky ako pobočka nejakej politickej strany. Vtedy sú to „dobré náboženstvá“. Čo okrem toho ešte veria alebo od svojich členov vyžadujú, to im môže byť ponechané ako nevinná zvláštnosť.

V tom, čo bolo doteraz povedané, zostáva otvorená jedna otázka: Čo je to vlastne náboženstvo? Bez toho, aby sme sa tu pokúšali o definíciu a bez toho, aby sme chceli prebrať len najznámejšie náboženstvá, zisťujeme, že spoločným menovateľom všetkých náboženstiev je vzťah k Bohu vo forme hľadania Boha, učenia o Bohu, popis ciest, ako možno k Bohu dospieť, pričom zároveň všetkým zostáva otvorené, čo sa slovom Boh myslí.

Od mnohých náboženstiev, ktoré sú v tomto pojednaní obsiahnuté, sa odlišujú tie, ktoré sa svojím obsahom neodvolávajú na vlastné myšlienky, ale na zjavenia, ktoré prijali od samého Boha ako posolstvá. Prítom sa myslí predovšetkým na veľké náboženstvá, to znamená židovstvo, kresťanstvo a islam. Mnohí si myslia, že by sa mal menovať aj hinduizmus alebo dokonca budhizmus, i keď tieto nepoznajú žiadneho osobného Boha! Aj túto otázku tu obídeme.

Oveľa dôležitejšie je úplne iné hľadisko, ktoré vylučuje aj islam. Lebo židia a kresťania netvrdia, že dostali nejakú knihu takpovediac akoby poštou,

že dostali od Boha niečo oznámené, ale hovoria: Boh bol od počiatku s nami, on mal k nám otcovský vzťah odvtedy, ako sme vznikli, tento vzťah mal podobu zväzku, ktorý sme my, ľudia, síce často narušili, ale Boh ho nevypovedal. On obnovoval ten zväzok znovu a znovu.

Nakoniec – a tým sa oddeľujú dejiny židov a kresťanov – sa stalo niečo nesyľchané: Boh sám sa stal človekom, jedným z nás! Židia neveria, že sa to stalo, oni čakajú stále ešte na „mesiáša“, ktorý má prísť od Boha. Že sa týmto Mesiášom stal Ježiš, nemôžu uverif. Pre kresťanov je práve toto pravdou, o ktorej sú presvedčení.

Preto, že v Ježišovi prišiel sám Boh, nazývajú Ježiša svojím „Pánom“ a „Majstrom“, sú pripravení a už dávno aj položili za neho aj svoj život a sú presvedčení, že na tajomnom konci všetkých pozemských časov znova prídde. On zostal v dejinách pri svojej Cirkvi, ale skryte. Potom ale príde – konečne a vručne vyutúžený – „v moci a sláve“.

V období „medzitým“ premýšľa Cirkev o tom, čo sa stalo a čaká! A pretože sa o ich „najdrahšieho“ zaujímali aj jeho nepriatelia, odpovedajú ako stavec Ján (v zastúpení všetkých kresťanov proti antikristovi v knihe Vladimíra Solovjova *Krátke rozprávania o antikristovi*): „Tým najdrahším na kresťanstve je pre nás kresťanov Kristus sám. – On sám a všetko, čo prichádza od Neho. Pretože vieme, že v ňom prebýva celá plnosť božstva.“ A to prirodzene dráždi svet, ktorý nechce o nebi a o Bohu nič vedieť!

To nelychané, čo židov a kresťanov vlastne znova spája, je výklad týchto dejín Boha s nami ľuďmi ako dejín veľkej lásky. Obojím sú presvedčení, že vzťah Boha a ľudí sa dá najlepšie chápať ako dejiny lásky, ako manželský vzťah: Boh je ženích, ľudia, ľud Boží, Cirkev tvorí nevestu.

Z tohoto pohľadu rozumieme, že nebo nie je mystická predstava o večnom slávení na svetský spôsob, ale že je niečím iným: Nebo je svadba medzi Bohom a ľuďmi, ktorí sú na to pripravení!

Keď je Cirkev práve týmto, teda spoločnosťou Boha s ľuďmi na zemi, potom z toho vyplýva, že nie je možné stavať Cirkev proti poriadku Božiemu,



meniť jeho prikázania, niečo vyškrtat' z Ježišovho učenia, nahrádzať jeho svetlo nejakými „svetielkami“! S genderom a inými programami ideologických lobby sa absolútne nedá vyjednávať!

A z toho tiež vyplýva, že Cirkev musí odmietat' a odporovať tomu, keď svet stavia novú babylonskú vežu a riadi ľudí ako nejaký druh mraveniska! Preto prichádza dnes aj ku konfrontácii medzi svetom a Cirkvou, ak ide o právo na život a o rodinu. Cirkev bráni základy poriadku stvorenia!

Konflikt je predom naprogramovaný tam, kde ľudia už neuznávajú vyššiu autoritu Boha. Preto dochádzalo v dejinách stále znova k nepriateľstvu voči židom a tiež k prenasledovaniu kresťanov – vždy sa išlo vlastne proti Bohu, ktorého sa pokúšali zasiahnuť v jeho lude a v jeho Cirkvi! To sa „otcovi ľži“ podarilo, keď sa kresťania stali antisemitmi. To patrí k najabsurdnejším majstrovským kúskom veľkého „tvorca zmätkov“! Zaiste je predvídávavé, čo istý žid našej doby povedal: Budúce prenasledovanie príde. Postihne oboje spoločne, židov aj kresťanov!

Tak to bude, ale zároveň pre budúcich prenasledovateľov platí, že sa zrejme nepoučili z histórie. Čo z nich zostalo, od Neróna cez katov Francúzskej revolúcie až po Hitlera, Stalina a ich vazalov a napodobňovateľov po celom svete? Nakoniec všetci stroskotali alebo sú znova na ceste ku svojmu zániku.

Neohrozene sa Cirkev zastáva všetkých ľudí vierou, „že kľúč, stred a cieľ celých ľudských dejín je v ich Pánovi a Učiteľovi“ (*Gaudium et spes 10*). Podľa toho pravdivo prehlásil pápež Ján Pavol II.: „Kresťanské zjavenie zostane v dejinách pravou vodcovskou hviezdou pre celé ľudstvo: Pravda, ktorou je Kristus, sa zjavuje nevyhnutne ako všeobecná autorita.“ (*Dominus Iesus 23*)

Kto naráža na tieto vety, len ukazuje, že sa niečo vytratilo z jeho duchovného života. Cirkev nediriguje nikoho, nevnučuje nikomu nič, čí sa byť len správkyňou „Božích tajomstiev“ (1Kor4,1) a tým, že toto koná, umožňuje veriacim, aby žili v týchto tajomstvách a našli svoju vlasť. (z *VISION*)

## Nazrel do raja

*Svätý Ján Bosko mal od svojich deväť až do sedemdesiat rokov mnohé videnia, ktoré mu prinášali mnohé útechy a poučenia a mnoho hlbokého poznania. On sám tieto videnia nazýval jednoducho „sny“. Medzi týmito snami je aj jeden zaujímavý, skôr intenzívny rozhovor tohoto apoštola mládeže so svätým Dominikom Sáviom, jeho zosnulým duchovným synom, o mieste blaženosti. V oratóriu vždy všetci s napätím očakávali rozprávanie Dona Boska o týchto snoch:*

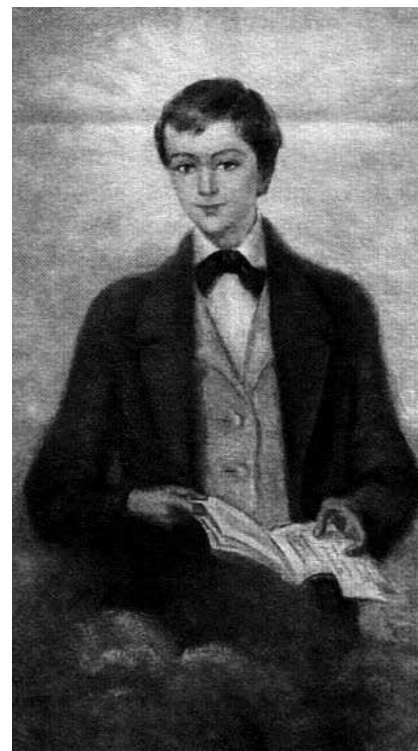
Bolo to večer 6. decembra 1876. Bol som vo svojej izbe a už neviem, či som čítal alebo nie, keď som dostal sen. Náhle som bol na útese nad priestranstvom nesmierne veľkej planiny: jej koniec som nemohol vidieť, lebo sa strácal v nedohľadne. Túto nekonečnú rovinu delili široké a krásne cesty na rozsiahle záhrady neopísateľnej krásy. Boli tam háje, lúky a záhony kvetnín najrozmanitejších farieb a tvarov. Tráva, kvety, stromy a ovocie boli neobyčajne krásne. Uprostred sádov som videl množstvo budov rovnako krásnych, ľúbezných, nádherných a neobyčajne veľkých, až sa mi zdalo, že na vybudovanie takej stavby by nestačili ani všetky poklady sveta. Pomyslel som si, akú radosť by mali moji chlapci, keby mali aspoň jeden taký dom! Počas toho, ako som obdivoval toľko krásnych vecí, šírila sa priestorom ľúbezná hudba. Bola to hudba, ktorú vyludzovali tisíce hudobných nástrojov. A všetky tóny sa niesli vzduchom a lahodili sluchu. K tomu sa pripájali aj zbory spevákov.

Vtom som spozoroval množstvo spokojných ľudí, ktorí sa v tých záhradách radovali a veselili. Niektorí spievali, iní hrali. Keď som ako vo vytržení počúval nebeskú hudbu, videl som aj množstvo mladých ľudí a z nich som mnohých poznal. Nekonečný zástup prichádzal ku mne. V jeho čele kráčal Dominik Sávio. Pýtal som sa: „Spím, či bdiem?“ Tlieskal som rukami, bil som sa do prs, aby som sa presvedčil, či je to sen alebo skutočnosť. Svetlo jasnejšie zažiarilo, hudba prestala hrať a zavládlo hlboké ticho. Všetci mladí

mali nesmiernu radosť, ktorá im vyžarovala z očí a na ich tvárach sa odrážal pokoj dokonalej blaženosti. Pozerali na mňa s milým úsmevom na perách.

Dominik Sávio sa priblížil o pár krokov a zastal predom mnou. Jeho šaty boli zvláštne. Biela tunika pretkaná diamantami splyvala až k pätám. Široký červený pás husto vyzdobený drahokamami mu obopínal bedrá. Na krku mal vence nevidaných podivuhodných kvetov, ktoré žiarili nadzemským svetlom. Na hlave mal ako korunu veniec z ruží. Kadere mu vlnite splyvali cez ramená a dodávali mu tak krásny, pôvabný a príťažlivý vzhľad, že sa zdalo, akoby bol anjelom. Aj ostatní žiarili ako slnce a boli rôzne oblečení. Nevedel som, kde som. Naprosto zmätený a rozochvený som sa neodvážil urobiť ani krok.

Dominik Sávio konečne prehovoril: „Nie si snád tým mužom, ktorý sa kedysi ničoho nebál? Ktorý v nebezpečenstvách a i v súžení nebojácne čelil ohováraniam, prenasledovaniu i všetkým nepriateľom? Kde je tvoja odvaha? Prečo mlčíš?“ Vzchopil som sa: „Chvejem sa, pretože neviem, kde som... Je to snád tá odmena spravodlivých?“ – „Nie! Sme na mieste, kde nepožívame



večné dobro, ale len časné dobrá v neobyčajnej miere.“ – „Teda tieto veci sú prirodzené?“ – „Áno, ale skráslené Božou mocou.“ – „A mne sa zdalo, že je to nebo!“ zvolal som. – „Nie, nie,“ odpovedal Dominik Sávia, „žiadne ľudské oko nemôže uvidieť večnú krásu!“ – „A táto hudba?“ pokračoval som. „Je to snád hudba, ktorú počúvate v nebi?“ – „Nie, sú to prirodzené zvuky zdokonalené Božou všemohúcnosťou.“ – „A toto svetlo, prevyšujúce jas slnka, to je snád svetlo nadprirodzené, svetlo raja?“ – „Je to prirodzené svetlo, ale je zosilnené a zdokonalené Božou všemohúcnosťou.“

Tu som ho poprosil: „A nemohol by som vidieť aspoň trochu nadprirodzeného svetla?“ – „To nemôže nikto, kým nedospel k videniu Boha takého, aký je. Najnepatrnejší lúč tohoto svetla by človeka okamžite usmrtil, pretože by to ľudské zmysly neznesli.“ – „Mohol by som vidieť prirodzené svetlo ešte jasnejšie, než je toto?“ – „Ó, keby si len vedel, keby si videl svetlo hoci len o stupeň silnejšie, než je toto, bol by si celý bez seba!“ – „Nemohol by som vidieť aspoň jeden z takých lúčov?“ – „Áno, to môžeš. Otvor oči!“

Pohliadol som a v dialke vytryskol pás tak prenikavého svetla, že som to nemohol znieť. Privrel som oči a vykrikoval som, až som zobudil Dona Leymoneho, ktorý spal v susednej izbe. Ten záblesk svetla bol tisíckrát silnejší, než slnečný, a jeho jas by bol stačil na to, aby osvietil celý svet.

Po chvíli som otvoril oči a spýtal som sa Sávia: „Čo je to? Nie je to snád záblesk božského svetla?“ Dominik odpovedal: „To nie je nadprirodzené svetlo, hoci v porovnaní so svetlom pozemským ho prevyšuje jasom. Je to len prirodzené svetlo, zosilnené Božou mocou. I keby nesmierne pásmo toho svetla, ktoré si videl z dialky, obklopilo celý svet, nemal by si ani len vzdialenú predstavu o nebeskom jase.“ – „Z čoho sa teda radujete v nebi?“ opýtal som sa. – „Ach...! Ale však to nie je možné ani vypovedať!“ O nebeských radoostiach sa človek nedozvie, kým nezomrie a nespojí sa so svojím Stvoriteľom. Radujeme sa z Boha! To je všetko!“

Dominik i ostatní chlapci mali na sebe snehobiely odev s červeným pásom.

A pochopil som, že červený pás je symbolom veľkých obetí, ťažkých sebazaprení, ba takmer mučeníctva, podstúpeného za záchranu čistoty. Pre zachovanie čistoty pred Bohom by boli ochotní obetovať život, keby to vyžadovali okolnosti. Bol odznakom kajúcnosti, ktorá dušu očisťuje od vín. Beloba a lesk šiat boli odznakom krstnej nevinnosti, ktorú si zachovali.

Prebral som sa z úžasu a obdivoval som krásu Dominika Sávia. – „Len sa rýchlo spýtaj, čo sa chceš dozvedieť! Čas beží a nie je ho veľa ani na náš rozhovor; potom ma už neuvidíš,“ povedal. – „Povedz mi niečo o našej kongregácii!“ zvolal som. „Urobil som všetko, čo bolo v mojich silách?“ Nato Dominik odpovedal: „Vidíš tam dole to nespočetné množstvo mladých?“ – „Vidím, koľko ich je a akí sú šťastní!“ – „To všetko sú tí, ktorí prostredníctvom teba dosiahli spásu,“ pokračoval. „Spočítaj ich, ak môžeš. Ale bolo by ich o milióny viac, keby si mal viac viery a dôvery v Boha.“ Povzdychol som si, nevediac, čo odpovedať na túto vyčitku, ale hneď som si zaumienil, že sa v budúcnosti vynasnažím mať viac viery a dôvery.

„Môj drahý Sávia, povedz mi, čo ťa najviac blažilo v hodine smrti?“ spýtal som sa ešte. – „Čo myslíš, čo to mohlo byť?“ odpovedal mi otázkou. – „Azda to, že si si uchoval čnosť čistoty?“ – „Nie, nielen to.“ – „Azda to, že si mal kludné svedomie?“ – „Je to dobrá vec, ale ešte nie najlepšia.“ – „Tešila ťa snád túžba po nebi?“ – „Ani to nie.“ – „Čo teda? Azda poklady dobrých skutkov?“ – „Nie, vôbec nie.“ – „Tak čo ti teda prinieslo najviac útechy v hodine smrti?“ opýtal som sa zmätený, že som nevedel uhádnuť, čo si myslí. Odpovedal mi: „To, čo ma posilňovalo v poslednej hodine najviac, bola pomoc mocnej Matky Spasiteľa, ktorá je nanajvyš hodná našej lásky! Povedz to aj svojim synom, aby ju neprestávali vyzývať, dokiaľ žijú.“

(Z „Das leben eines wahren Ideals – S“)



## Z našej pošty



„Ďakujem Vám zvlášť za článok Len s pápežom. Vo štvrtok, keď bol sviatok Katedry sv. Petra, otec biskup Rábek v katedrále sv. Sebastiana nádherne obhájil Svätého Otca. Skúsím citovať: Stretávam ľudí, ktorí hovoria, že už neveria Svätému Otcovi. Že keď raz prídu do neba, Boh im dá zapravdu... No nedá im zapravdu... Boh nám jasne ukazuje smer aj v praktických životných veciach cez Svätého Otca, ktorý čo zviaže na zemi, je zviazaný aj v nebi... A Boh prijíma tie rozhodnutia... Bola som veľmi rada, že takto krásne a jednoducho povedal a vyznal svoju vernosť.“  
Anna M.“

**Štyri razy do roka, ako vychádza náš časopis, sa slúži najsvätejšia obeta sv. omše za našich dobrodincov a pomocníkov, i za šíriteľov a účastníkov večeradiev.**  
MKH

## OBÁLKA

27. VIII. 1957 – 27. VIII. 1988

### Zadná vnútorná



1-5 Pri príležitosti účasti na celosvetovom večeradle MKH v Collevallenza niektorí účastníci z Česka a Slovenska navštívili hrob otca Gobbiho v Dongo.

Púť k jeho hrobu si plánujú urobiť niektoré pútničky zo Slovenska aj tohoto roku.

6 – Jauru, Brazília – púť k hrobu otca Nazarena v horúčave vyše 40 stupňov celzia.

7 – Večeradlo v Sao Paulo.

### Zadná vonkajšia

25. marec 2024 – Večeradlo modlitby s Pannou Máriou za víťazstvo jej Neпоškvrneného Srdca na pamätnom mieste Bratislavského veľkého piatku s obnovou zasvätenia podľa výzvy pápeža Františka.



Združenie Máriina doba  
Jašíkova 20  
821 03 Bratislava



Poštovné úverované  
820 12 Bratislava 212

